

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

Інститут екологічної економіки і менеджменту

Кафедра обліку і аудиту

Пояснювальна записка

до дипломної роботи бакалавра

на тему:

«Облік і аудит операцій на рахунках у банку

ТОВ «Вест ойл трейдінг»»

Виконала: студентка б курсу, групи ОАС-21

Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Зайшла С.В.

Керівник к.е.н., доц. Клим Н.М.

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Львів – 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

Інститут _____ екологічної економіки і менеджменту _____
Кафедра _____ обліку і аудиту _____
Освітній ступінь _____ бакалавр _____
Спеціальність _____ 071 «Облік і оподаткування» _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри обліку і аудиту
_____
«08» 03 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Зайшла Соломія Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Облік і аналіз операцій на рахунках в банку ТзОВ «Вест ойл Трейдинг»

керівник роботи к.е.н., доцент Клим Н.М.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «07»03.2024 року №С-192

2. Термін подання студентом роботи 14.06.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі і нормативні акти з обліку і методики аналізу грошових коштів, дані звітності ТОВ «Вест-ойл-Трейдинг», первинна документація ТОВ за темою роботи, підручники, наукові джерела за темою, фахові інтернет-видання тощо.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретичні основи обліку і аналізу операцій на рахунках в банку.

2. Економічна характеристика ТОВ «Вест-ойл-Трейдинг»

3. Аналіз операцій на рахунках в банку

Висновки і пропозиції

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) 1. Основні показники діяльності ТОВ «Вест-ойл-Трейдинг». 2. Способи безготівкових платежів та їх характеристика. 3. Базові принципи організації розрахунків у безготівковій формі на підприємствах України.

4. Первинні документи по безготівкових розрахунках

5. Приклад формування оборотно-сальдової відомості за рахунком 31 ТОВ за 01.0923-10.09.23.

6. Типові кореспонденції рахунків з обліку операцій на рахунках в банку.

7. Етапи аналізу операцій на рахунках в банку.

8. Аналіз наявності грошових коштів ТОВ.

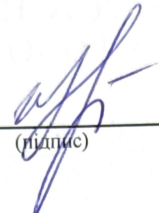
9. Аналіз показників ліквідності та фінансової незалежності ТОВ.

10. Аналіз показників оборотності ТОВ.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 08.03.24 р.

Керівник роботи
(підпис)

Клименко Н.М.
(прізвище та ініціали)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вступ	11.03.24.- 14.03.24.	
2.	Розділ 1	15.03.24. – 28.03.24.	
3.	Розділ 2	29.03.24. – 16.04.24.	
4.	Розділ 3	17.04.24. – 07.05.24.	
5.	Висновки і пропозиції, оформлення дипломної роботи та списку використаних джерел	08.05.24. – 25.05.24.	
6.	Перевірка на плагіат, здача дипломної роботи на кафедрі	27.05.24. - 14.06.24.	

Студент
(підпис)

Зайцева С.В.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи
(підпис)

Клименко Н.М.
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Мета дипломної роботи – ознайомитися із методикою ведення обліку і аналізу операцій на рахунках у банку та розробити пропозиції щодо його вдосконалення.

Об’єкт дослідження обліково-звітний і аналітичний процес на ТзОВ «Вест ойл Трейдинг» у 2021 – 2023 роках.

Предмет дослідження - господарська і фінансова діяльність ТзОВ «Вест ойл Трейдинг».

Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

В процесі дослідження охарактеризовано виробничо-господарську діяльність підприємства та проведено аналіз основних показників діяльності вивчено сутність операцій на рахунках у банку та нормативне регулювання обліку і аналізу, методику обліку та аналізу операцій на рахунках у банку та зроблено відповідні висновки за результатами досліджень.

Ключові слова: операції на рахунках у банку, безготівкові розрахунки, поточний рахунок, валютний рахунок, дебіторська заборгованість, зобов’язання, облік, аналіз.

Сторінок – 70, рисунків – 16, таблиць – 18 , використаних літературних джерел –54.

Summary

The aim of the thesis is to get acquainted with the method of keeping records and analysis transactions on bank accounts and to develop proposals for its improvement.

The object of the study is the accounting, reporting and analysis process at the LLC WEST OIL TRADING in 2021-2023.

The subject of the study is the economic and financial activity of the LLC WEST OIL TRADING.

The thesis consists of an introduction, three sections, conclusions and proposals, a list of used sources and appendices.

In the process of the research, the production and economic activity of the enterprise was characterized and an analysis of the main performance indicators was carried out, the essence of operations on bank accounts and regulatory regulation of accounting and analysis, the methodology of accounting and analysis of operations on bank accounts were studied, and appropriate conclusions were drawn based on the results of the research.

Keywords: operations on bank accounts, non-cash settlements, current account, currency account, receivables, obligations, accounting, analysis.

Pages – 70, figures – 16, tables – 18, used literary sources – 54.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ У БАНКУ	8
1.1. Економічна сутність операцій на рахунках у банку.....	8
1.2. Економіко-правовий аналіз нормативної бази з організації обліку та аудиту операцій на рахунках у банку.....	26
РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТОВ «ВЕСТ-ОЙЛ-ТРЕЙДІНГ»	31
2.1. Аналіз фінансово-економічних показників господарської та природоохоронної діяльності Товариства.....	31
2.2. Практичні аспекти ведення обліку операцій на рахунках у банку	42
2.3. Сучасні комп'ютерні технології ведення обліку операцій на рахунку в банку ТОВ.....	48
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ У БАНКУ	51
3.1. Мета, зміст, завдання і джерела інформації аналізу операцій на рахунках у банку.....	51
3.2. Методичні прийоми проведення аналізу операцій на рахунках у банку....	54
3.3. Результати проведення аналізу операцій на рахунках у банку.....	57
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
ДОДАТКИ	71

ВСТУП

Грошові кошти, що обліковуються на банківських рахунках підприємств, відіграють критично важливу роль у забезпеченні їх фінансової стабільності та функціонування. Тема обліку і аналізу грошових коштів на рахунках у банку є актуальною з огляду на необхідність ефективного управління фінансовими ресурсами для забезпечення стійкого розвитку бізнесу.

У сучасних умовах економічної нестабільності та зростаючої конкуренції підприємства зобов'язані ретельно стежити за своїми грошовими потоками, щоб зберігати ліквідність, уникати фінансових ризиків і забезпечувати безперебійність операційної діяльності.

ТОВ «Вест Ойл Трейдинг», як представник нафтового трейдингу, є яскравим прикладом підприємства, де ефективне управління грошовими коштами має вирішальне значення. Враховуючи високу вартість активів, значні обороти і специфіку ринку, компанія стикається з необхідністю підтримання достатнього рівня грошових коштів для здійснення оперативних витрат, інвестицій та розширення бізнесу.

Актуальність теми обліку і аналізу грошових коштів на рахунках у банку обумовлена кількома ключовими факторами. По-перше, це зростаючі вимоги з боку регулюючих органів щодо прозорості фінансових операцій і дотримання стандартів фінансової звітності. По-друге, підприємства постійно стикаються з ризиками, пов'язаними з коливаннями валютних курсів, змінами у вартості кредитних ресурсів та іншими фінансовими чинниками, які можуть вплинути на їх ліквідність і платоспроможність. По-третє, ефективне управління грошовими коштами дозволяє мінімізувати витрати на обслуговування боргів і оптимізувати структуру капіталу.

У зв'язку з цим, дослідження обліку і аналізу грошових коштів на рахунках у банку на прикладі ТОВ «Вест Ойл Трейдінг» спрямоване на виявлення оптимальних підходів до управління фінансовими ресурсами, що дозволить підвищити ефективність діяльності підприємства, забезпечити його фінансову стабільність і конкурентоспроможність на ринку.

Використання сучасних методів аналізу і контролю за грошовими потоками є запорукою успішної фінансової стратегії підприємства, що робить цю тему надзвичайно актуальною та важливою для подальших досліджень і практичного застосування в сфері корпоративного управління.

В умовах дії воєнного стану в Україні були прийняті законодавчі ініціативи щодо рахунків, на які накладено арешт, а також запроваджені певні обмеження на готівкові розрахунки фізичних осіб, які наразі складають 50 тис. грн. Національний банк України продовжує підтримувати розвиток платіжної інфраструктури країни, сприяючи переходу до безготівкових розрахунків і діджиталізації фінансових операцій. Запроваджені правила щодо операцій на банківських рахунках спрямовані на формування безготівкової економіки з розвинутою платіжною інфраструктурою, забезпечуючи прозорість, безпечність та надійність розрахунків завдяки використанню інноваційних платіжних інструментів.

Операції на банківських рахунках регламентуються Інструкцією, яка встановлює загальні правила, види розрахунків та їх стандарти для клієнтів і банків на території України.

Метою даної дипломної роботи є вивчення теоретичних і прикладних аспектів обліку і аналіз операцій на рахунках у банку на прикладі ТОВ «Вест Ойл Трейдінг».

У рамках визначеної мети поставлені такі завдання:

- розглянути економічну сутність операцій на банківських рахунках.
- вивчити нормативне регулювання операцій на рахунках у банку та їх особливості під час воєнного стану.

- дослідити основні фінансово-економічні показники ТОВ «Вест Ойл Трейдинг».
- провести аналіз стану обліку операцій на банківських рахунках ТОВ «Вест Ойл Трейдинг».
- провести аналіз ефективності використання грошових коштів у компанії.

Об'єктом дослідження є виробничо-господарська діяльність ТОВ «Вест Ойл Трейдинг».

Предметом дослідження є операції на банківських рахунках, їх облік та аналіз.

Завдання і мета логічно розкриваються у трьох розділах дипломної роботи.

Перший розділ присвячений теоретичним основам обліку і аналізу операцій на банківських рахунках.

У другому розділі розглядається економічна характеристика ТОВ «Вест Ойл Трейдинг» та практичні аспекти формування інформації про операції на банківських рахунках.

Третій розділ присвячений аналізу операцій на банківських рахунках Товариства.

Використання загальнонаукових методів дослідження дозволило узагальнити теоретичні підходи щодо сутності безготівкових розрахунків в Україні та виокремити ділянку обліку на банківських рахунках для конкретного підприємства, беручи за основу певний період діяльності (2020-2023 рр.).

Порівняльний аналіз та узагальнення були використані при формуванні другого розділу дипломної роботи для аналізу господарської діяльності ТОВ «Вест Ойл Трейдинг».

Таблиці та графіки, сформовані за допомогою методів узагальнення, опису, вимірювання, табличного і графічного методів, дозволили отримати практичні результати. Інформаційним джерелом стала звітність ТОВ «Вест Ойл Трейдинг» за 2020-2023 рр., фактографічна інформація, теоретичні положення щодо обліку і аналізу операцій на банківських рахунках, нормативні джерела та законодавчі акти з обліку безготівкових розрахунків в Україні, План рахунків

та Інструкція до його застосування, НПСБО, підручники, інтернет-джерела, наукові видання тощо.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ У БАНКУ

1.1. Економічна сутність операцій на рахунках в банку

Операції на рахунках у банку є однією з основних складових фінансової діяльності підприємств. Вони відображають рух грошових коштів між підприємством та іншими суб'єктами господарювання, банками, державними органами тощо. Основними видами таких операцій є надходження та витрачання грошових коштів, що забезпечують поточну діяльність підприємства та реалізацію його фінансової стратегії.

Банківські операції можна класифікувати на активні, пасивні та комісійні операції:

Активні операції включають надання кредитів, здійснення інвестицій та інші операції, пов'язані з розміщенням банківських ресурсів.

Пасивні операції охоплюють залучення депозитів, випуск цінних паперів, отримання кредитів від інших банків тощо.

Комісійні операції передбачають надання послуг, за які банк отримує комісійні доходи, наприклад, розрахунково-касове обслуговування, валютні операції, трастові послуги та інші. Кошти на рахунках у банку функціонують як засіб платежу і передбачають певний проміжок часу між оплатою і отриманням товару (продукції, послуг).

Основна роль операцій на рахунках у банку полягає в забезпеченні ефективного управління грошовими потоками підприємства. Це включає підтримання оптимального рівня ліквідності, своєчасне виконання зобов'язань перед контрагентами та інвесторами, а також забезпечення фінансування операційної та інвестиційної діяльності. Ефективне управління грошовими

коштами дозволяє підприємству мінімізувати витрати на обслуговування боргів, оптимізувати структуру капіталу та покращити фінансову стабільність.

Регулювання банківських операцій в Україні та, відповідно, визначення їх сутності здійснюється відповідно до нормативно-правових актів, зокрема Інструкції про порядок відкриття та ведення банківських рахунків в національній та іноземній валютах, затвердженої постановою Національного банку України. Ця Інструкція визначає загальні правила, види рахунків, порядок їх відкриття, ведення та закриття, а також права та обов'язки банків та клієнтів [7].

Безготівкові розрахунки становлять основну частину операцій на рахунках у банку. Вони здійснюються через банківські перекази, акредитиви, чеки, векселі та інші платіжні інструменти. Перехід до безготівкових розрахунків сприяє зниженню витрат на готівковий обіг, підвищенню прозорості фінансових операцій та зменшенню ризиків, пов'язаних із зберіганням та транспортуванням готівкових коштів.

Економічна сутність операцій на рахунках у банку полягає в тому, що вони відображають фінансовий стан підприємства, його ліквідність, платоспроможність та фінансову стійкість.

Аналіз цих операцій дозволяє керівництву підприємства приймати обґрунтовані рішення щодо управління фінансовими ресурсами, планування грошових потоків та оцінки фінансових ризиків. Звітність про банківські операції є важливим елементом фінансової звітності підприємства, що забезпечує прозорість та довіру з боку інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Можемо зробити висновок, що безготівковими розрахунками вважається перерахування певної суми грошей з рахунку платника на рахунок отримувача, яке проводиться без залучення готівки у сфері грошового обігу.

Електронні гроші представляють собою цифрову форму грошових коштів, які використовуються для здійснення електронних платежів. Вони можуть зберігатися на електронних пристроях, таких як смарт-карти, мобільні

телефони або сервери платіжних систем, і використовуються для оплати товарів і послуг, переказів між користувачами та інших фінансових операцій.

Згідно з визначенням Європейського центрального банку, електронні гроші (e-money) є електронним зберіганням монетарної вартості на технічному пристрої, яке широко використовується для здійснення платежів на користь підприємств, крім емітента електронних грошей, і приймається іншими підприємствами як засіб платежу [24].

До основних характеристик електронних грошей відносять:

Цифрова форма: Електронні гроші існують виключно в цифровій формі, на відміну від традиційних паперових або металевих грошей.

Зберігання на електронних пристроях: Вони можуть бути збережені на різних носіях, включаючи смарт-карти, мобільні телефони, комп'ютери або сервери платіжних систем.

Універсальність: Електронні гроші можуть використовуватися для оплати широкого спектру товарів і послуг.

Безпека та контроль: Використання криптографічних методів для захисту транзакцій забезпечує високий рівень безпеки електронних грошей.

Перевагами електронних грошей є:

Зручність: Вони забезпечують зручність для користувачів, дозволяючи здійснювати платежі швидко і легко, без необхідності носити з собою готівку.

Швидкість транзакцій: Електронні платежі можуть здійснюватися миттєво, що є значною перевагою порівняно з традиційними банківськими переказами.

Зменшення витрат: Використання електронних грошей знижує витрати на обробку та зберігання готівки.

Транспарентність та контроль: Електронні платежі забезпечують прозорість фінансових операцій і дозволяють краще контролювати витрати.

Разом з тим, при формуванні економічної сутності електронних грошей необхідно враховувати і ризики та виклики, пов'язані із їх використанням:

Безпека: Хоча електронні гроші використовують криптографічні методи для захисту, вони все ще піддаються ризикам кібератак та шахрайства.

Конфіденційність: Використання електронних грошей може створити ризики для конфіденційності даних користувачів.

Регуляторні питання: Впровадження електронних грошей вимагає належного регулювання для забезпечення їх надійності та захисту прав користувачів.

В Україні питання електронних грошей регулюються Національним банком України (НБУ). Відповідно до Закону України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні", електронні гроші визначаються як одиниця вартості, яка зберігається на електронному пристрої і приймається як засіб платежу іншими, ніж емітент, особами.

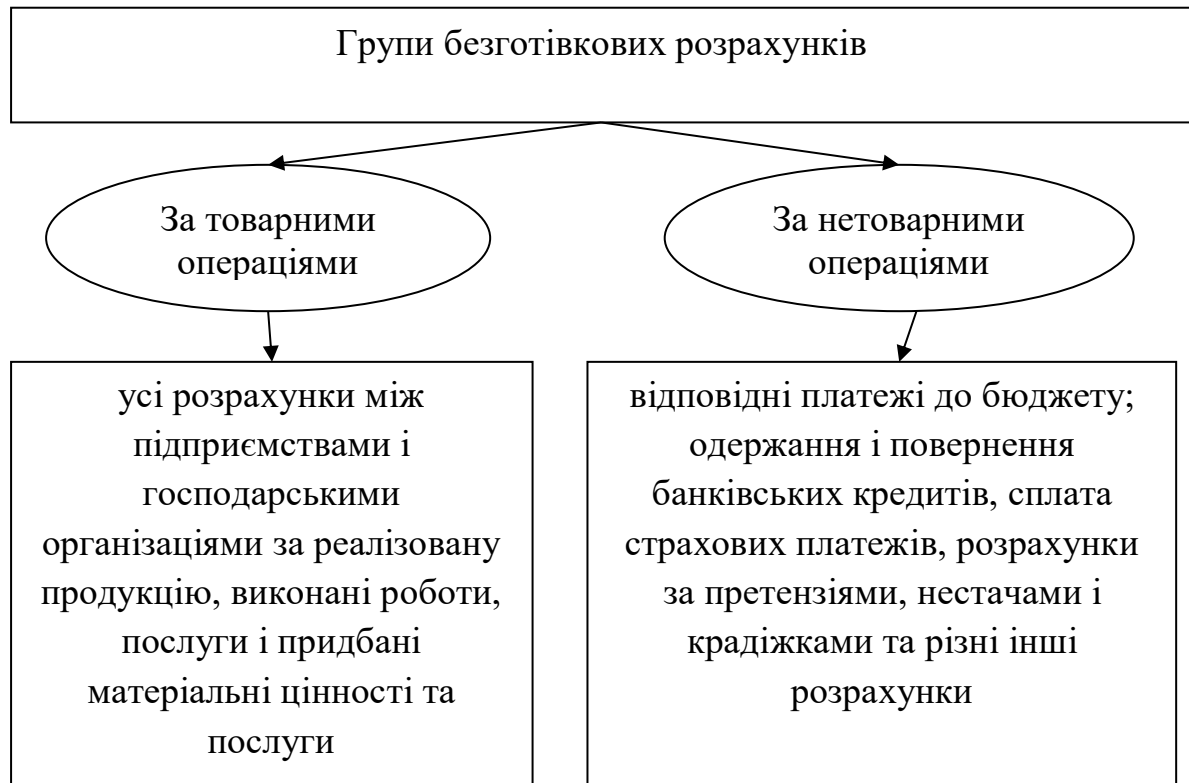
Згідно з постановою НБУ № 480 від 4 листопада 2010 року, електронні гроші можуть бути емітовані лише банками, що забезпечує додатковий рівень надійності та захисту для користувачів. Регламентування безготівкових розрахунків дозволяє на підприємстві сформувати певний порядок здійснення безготівкових розрахунків, сформувати правила документообігу, уникнути штрафних санкцій [28].

При розгляді сутності операцій на рахунках у банку слід виокремити класифікацію розрахунків із врахуванням складу учасників, призначенням пльєнжів та місце проведення платежів [28]/

За підручником Демчука Н.І. виокремлюємо проблемні аспекти розвитку банківських операцій та найпоширенішу класифікацію розрахунків на товарні і нетоварні операції [26].

Товарні операції на рахунках у банку передбачають проведення платежів за ТМЦ, чи надані роботи і послуги. Тоді як за нетоварними операціями розрахунки проводяться у вигляді сплати податків, зборів і платежів до бюджету, до органів соціального страхування, виплати заробітної плати та інших виплат на карткові рахунки працівників, одержання і повернення позик, страхових сум тощо.

Вищезазначену класифікацію схематично подано нав рис.1.1.

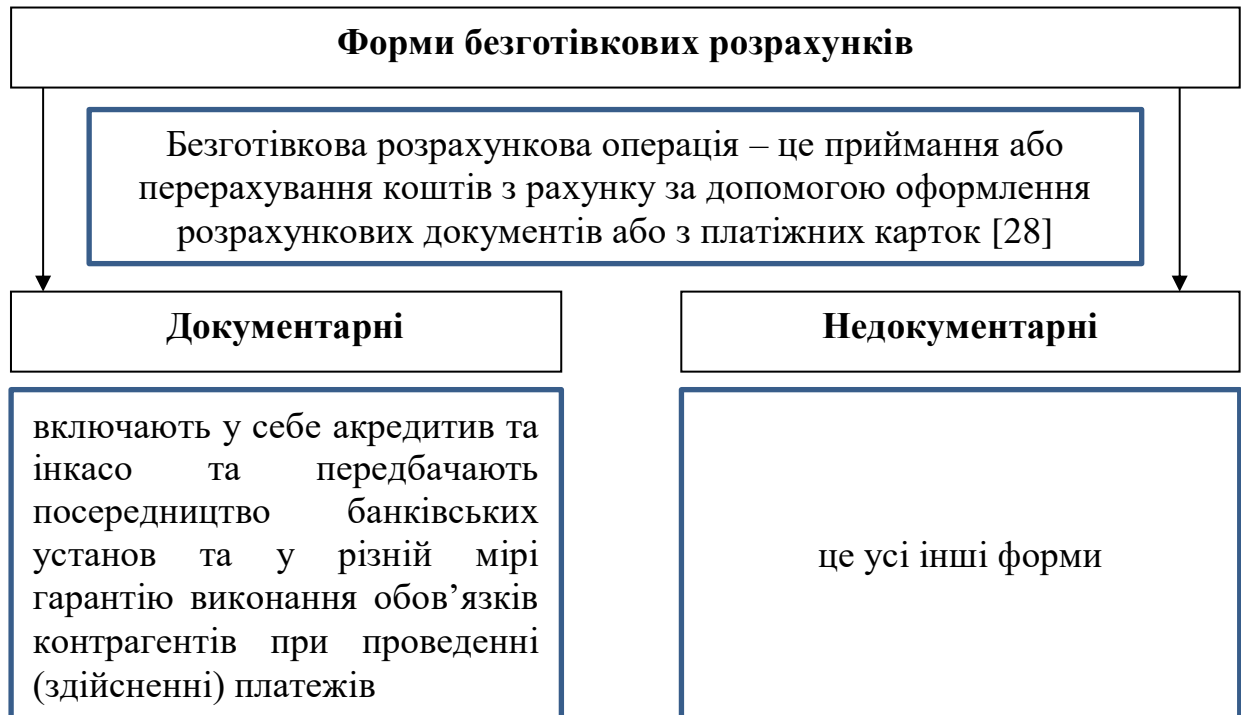
Рис.1.1. Класифікація безготівкових розрахунків за економічним змістом (згруповано і систематизовано самостійно)

Основна частина операцій на банківських рахунках включає платежі за матеріальні цінності та надані послуги. Класифікація розрахунків за місцем їх проведення поділяється на внутрішньодержавні та міжнародні.

Внутрішньоміські: розрахунки, що здійснюються в межах одного населеного пункту. Міжміські: розрахунки, що здійснюються між різними населеними пунктами всередині країни. Міжнародні розрахунки проводяться між господарськими об'єктами, які знаходяться в різних країнах.

Класифікація видів розрахунків може бути здійснена за різними ознаками. Основні форми безготівкових розрахунків включають документарні та недокumentарні форми, що залежать від способу здійснення розрахунків.

За формами розрахунків окрім готівкових і безготівкових у розрізі саме безготівкових виокремлюють документарні і не документарні розрахунки [26] – рис.1.2.

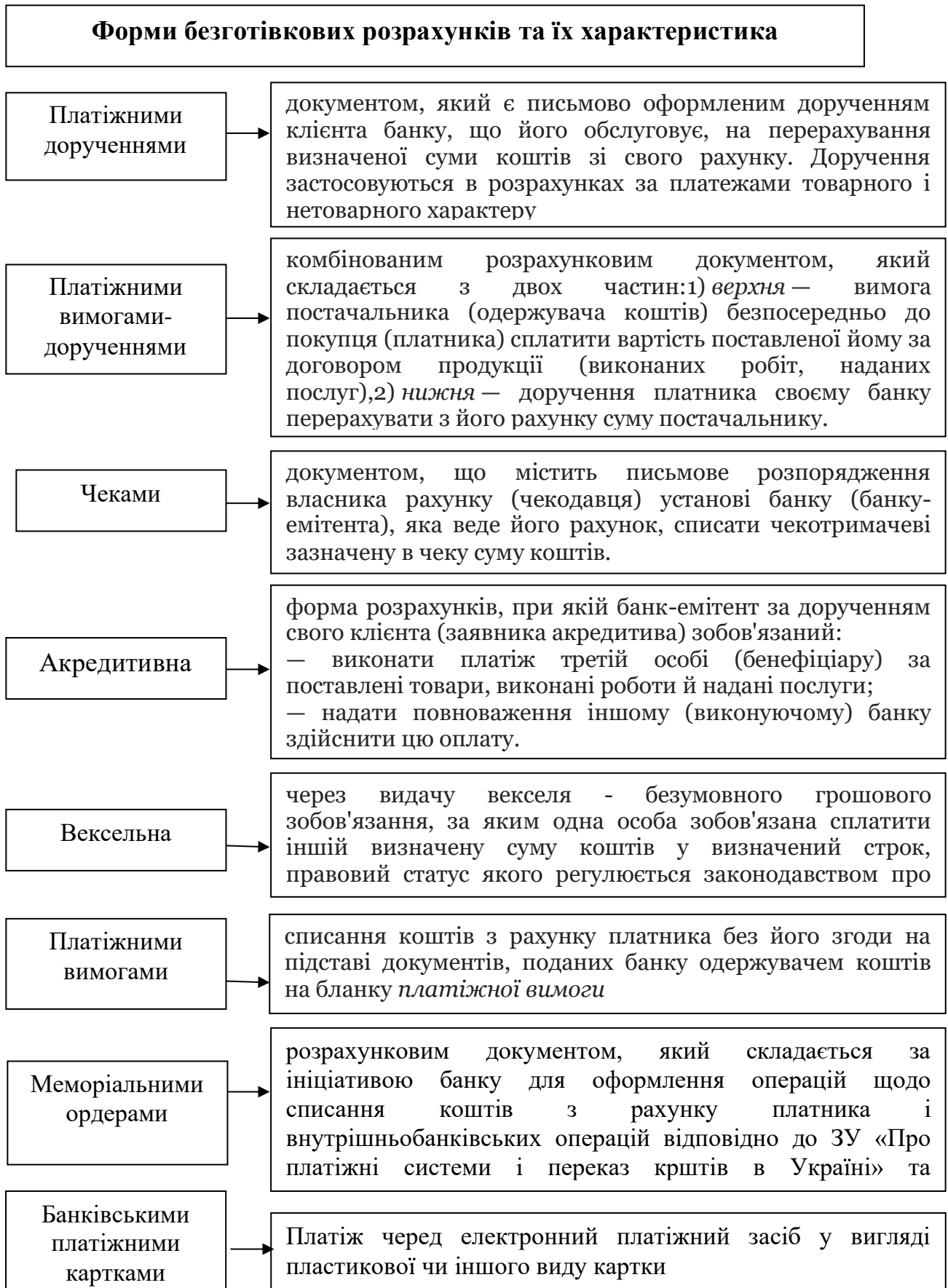
Рис.1.2. Класифікація безготівкових розрахунків

Для ефективної організації обліку операцій на банківських рахунках часто виникають ситуації, коли залишки і надходження коштів недостатні для здійснення всіх платежів у повному обсязі. У таких випадках важливу роль відіграє черговість платежів.

Черговість платежів визначає послідовність списання коштів з поточних та інших рахунків у банках (крім кредитних і рахунків по заліках) при наявності кількох прострочених і строкових платежів та відсутності достатніх коштів для їх погашення [31].

Раніше черговість платежів базувалася на предметній шкалі пріоритетності їх виконання. Нині встановлений порядок, згідно з яким усі платежі, включаючи розрахунки з бюджетом та виплату заробітної плати, повинні виконуватись у хронологічній послідовності (календарній черговості) надходження розрахункових документів або настання строків платежу [31; 38].

Розрахунки мають залежність від інструментів, які використовуються для їх здійснення. Рис.1.3. дозволяє систематизувати форми безготівкових розрахунків за назвами і характеристиками.

Рис.1.3.Характеристика форм безготівкових розрахунків

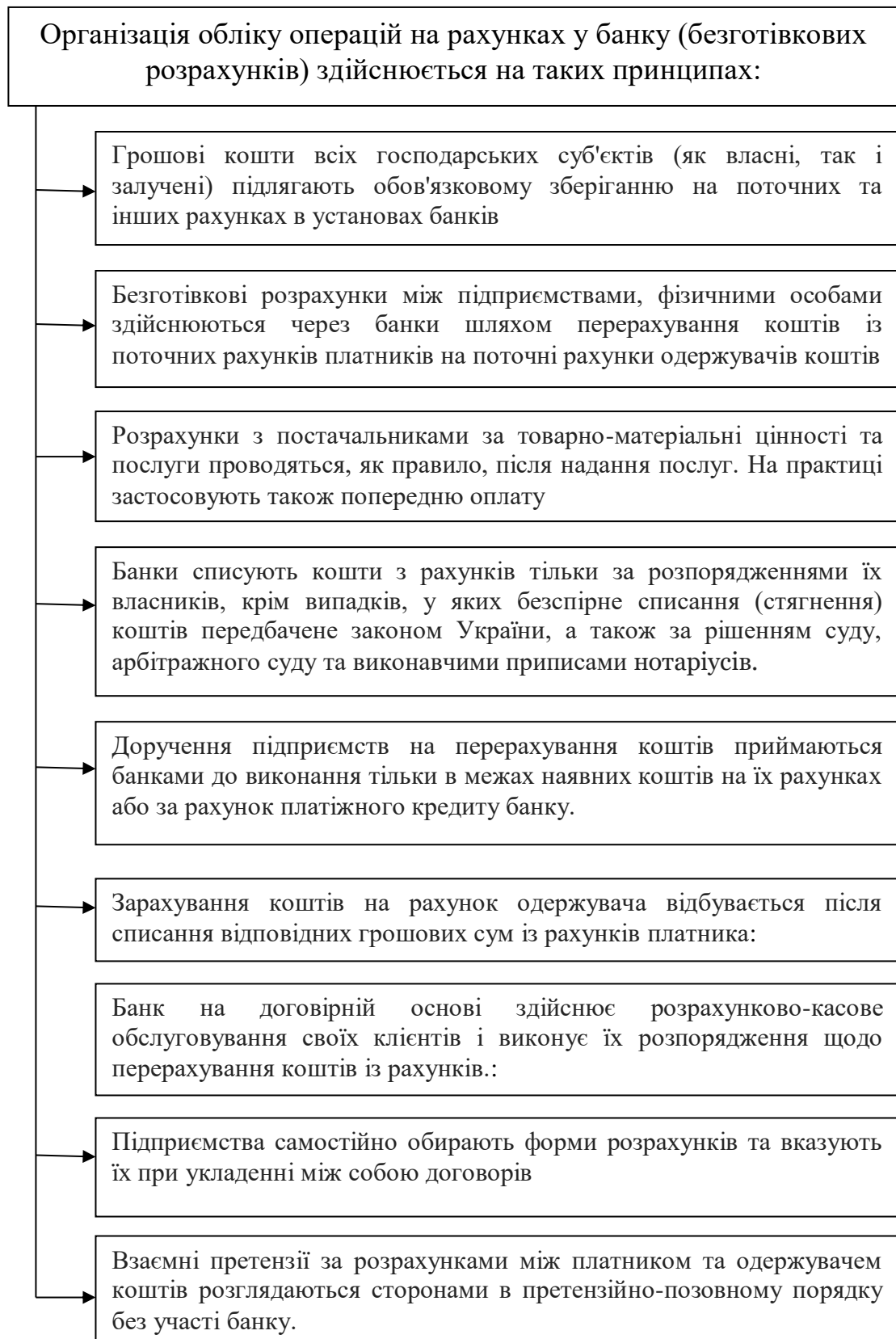
Сформовано за джерелами: 35; 40; 45

Безготівкові розрахунки мають проводитись на підставі розрахункових документів [8]. На рис.1.3. перелічені інструменти та їх характеристика, проте у Законі [8; 9] мають розширене трактування – «...та інші дебетові і кредитові платіжні інструменти. Що застосовуються у міжнародній банківській практиці». Застосовується також новий термін – «еквайринг». Це послуга з обслуговування розрахунків (технологічного і інформаційного характеру), яка здійснюється із використанням платіжних засобів у платіжній системі. Тому порядок списання коштів і спосіб платежу є визначальними для розуміння сутності безготівкових розрахунків (див.рис1.4.)

Рис.1.4. Способи безготівкових платежів та їх характеристика

Операції на рахунках у банку здійснюються із дотриманням певних принципів, які нами систематизовано на рис.1.5.

Рис.1.5. Базові принципи організації розрахунків у безготівковій формі на підприємствах України

Банки відкривають своїм клієнтам різні типи рахунків для здійснення розрахункових операцій, включаючи:

Поточний рахунок: основний рахунок для щоденних фінансових операцій, таких як отримання доходів і здійснення платежів.

Картковий рахунок: призначений для операцій з банківськими картками, зокрема дебетовими та кредитними. Використовується для безготівкових розрахунків, зняття готівки та оплати покупок.

Депозитний рахунок: використовується для зберігання коштів з можливістю отримання відсотків. Може бути строковим (з визначеним терміном) або до запитання (з можливістю зняття коштів у будь-який час).

Рахунок для розрахунків за акредитивами: призначений для здійснення операцій, пов'язаних з документарними акредитивами, що забезпечують платежі при виконанні певних умов.

Рахунок для розрахунків за інкасовими дорученнями: використовується для інкасації коштів, тобто отримання платежів на підставі документів, які підтверджують надання товарів чи послуг.

Рахунок для розрахунків за чековими книжками: призначений для ведення розрахунків за допомогою чеків, що виписуються клієнтами для здійснення платежів.

Валютний рахунок: використовується для операцій в іноземній валюті, зокрема для міжнародних платежів та збереження коштів у валюті.

Кореспондентський рахунок: використовується для взаємних розрахунків між банками, забезпечуючи проведення міжбанківських операцій.

Ці рахунки забезпечують різні види фінансових операцій, залежно від потреб клієнтів та типу діяльності. Тобто за договором банківського рахунку або за договором банківського вкладу може бути відкрито поточні рахунки (в іноземній та національній валюті) та вкладний також як у національній, так і іноземних валютах (табл.1.1.).

Таблиця 1.1.

Типи рахунків для розрахункових операцій підприємств

Тип рахунку	Призначення
Поточний рахунок	Щоденні фінансові операції, отримання доходів, здійснення платежів
Картковий рахунок	Операції з банківськими картками (дебетові, кредитні), безготівкові розрахунки, зняття готівки
Депозитний рахунок	Зберігання коштів з можливістю отримання відсотків (строковий або до запитання)
Рахунок для розрахунків за акредитивами	Операції з документарними акредитивами, забезпечення платежів при виконанні певних умов
Рахунок для розрахунків за інкасовими дорученнями	Інкасація коштів, отримання платежів на підставі підтверджуючих документів
Рахунок для розрахунків за чековими книжками	Ведення розрахунків за допомогою чеків, виписаних клієнтами
Валютний рахунок	Операції в іноземній валюті, міжнародні платежі, збереження коштів у валюті
Кореспондентський рахунок	Взаємні розрахунки між банками, проведення міжбанківських операцій

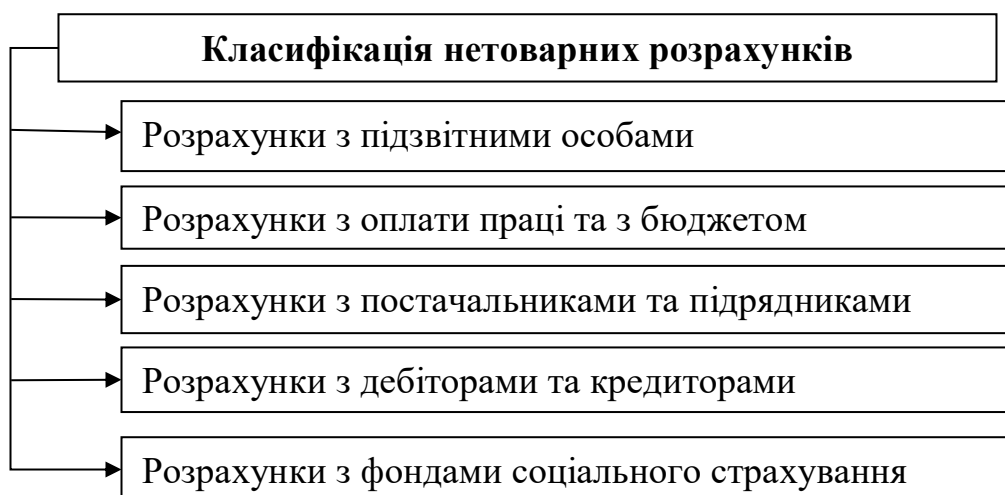
Проте, при укладанні договорів передбачене виокремлення резидентів від нерезидентів. Це дозволяє нерезидентам таклож відкрити рахунки інвестиційні, поточні типу «Н» і «П», а резидентам - окрім поточних рахунків, поточні рахунки за спеціальним режимом використання, поточні бюджетні рахунки, вкладні депозитні рахунки.

Зазначимо, що формування зареєстрованого капіталу чи неподільного фонду відбувається виключно на один поточний рахунок. А найбільшу питому вагу операцій на рахунках у безготівковій формі займають розрахунки з покупцями або замовниками (див.рис.1.6.).

Рис. 1.6. Розрахунки з покупцями [28]

Нетоварні розрахунки, як правило, проводяться із поточного рахунку підприємства за напрямками, вказаними на рис.1.7.

Рис. 1.7. Класифікація розрахункових операцій [35]

Організація безготівкових розрахунків сприяє загальному економічному розвитку, забезпечуючи своєчасне отримання коштів та прискорюючи їх оборотність. Для обліку операцій у валюті використовується поняття «розподільний рахунок», який відображає виключно операції банків в іноземній валюті. Його відкривають з метою проведення валютного контролю та обов'язкового продажу іноземної валюти згідно з вимогами валютного регулювання та нормативними актами Національного банку України (НБУ).

При розгляді обліку операцій на рахунках у банку важливо врахувати положення Закону України «Про платіжні послуги» від 01.04.2023 року та зміни, внесені до Інструкцій №492 та №22. Ці нормативні документи регулюють основні аспекти банківських операцій і є корисними для подальшого використання у дипломній роботі.

Аналіз термінології з Інструкцій №492 та №22, зі змінами від 01.08.2022 року, систематизований у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2.

Терміни щодо обліку операцій на рахунку в банку

Термін	Значення терміну
ЗУ «Про платіжні послуги»	Закон України, що регулює платіжні послуги і переказ коштів, замінив ЗУ «Про платіжні системи і переказ коштів».
Вкладний (депозитний) рахунок	Рахунок для зберігання коштів під відсотки, що відкривається на договірній основі на певний строк або без нього.
Безготівкові розрахунки	Перерахування коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів або надавачів платіжних послуг готівкою.
Вразливі платіжні дані	Дані, що можуть використовуватись для шахрайських дій.
Дебетовий платіжний переказ	Платіжна операція з рахунку платника на підставі інструкції отримувача за згодою платника або стягувача.
Кредитовий переказ	Платіжна операція з рахунку платника на підставі його інструкції або інструкції надавача платіжних послуг.
Кредитовий трансфер	Платіжний інструмент для ініціювання кредитового переказу відповідно до нормативно-правових актів НБУ.
Дистанційна	Платіжна операція із застосуванням засобів дистанційної

Термін	Значення терміну
платіжна операція	комунікації.
Еквайринг платіжних документів	Послуга прийняття платіжних інструментів для переказу коштів отримувачу або видачі коштів готівкою.
Еквайрингова установа (еквайр)	Надавач платіжних послуг з ліцензією на еквайринг платіжних інструментів.
Електронний гаманець	Обліковий запис для зберігання електронних грошей та здійснення операцій з ними.
Електронні гроші	Одиниці вартості, збережені в електронному вигляді, випущені емітентом для виконання платіжних операцій.
Платіжний додаток	Програмний засіб для здійснення платіжних та інших операцій за допомогою електронного платіжного засобу.
Кліринг	Механізм взаємозаліку зустрічних вимог учасників платіжної системи та обчислення сумарного сальдо за визначений період.
Інструкція №22	Інструкція, що регулює безготівкові розрахунки, включаючи перерахування коштів між рахунками платників та отримувачів.
Електронний розрахунковий документ	Документ в електронному вигляді з необхідними реквізитами для проведення платіжних операцій.
Інкасування (інкасо)	Операції банку за дорученням клієнта з метою одержання платежу або передавання документів проти платежу.
Кореспондентський рахунок	Рахунок, відкритий одним банком іншому банку для здійснення міжбанківських переказів.
Поточний рахунок	Рахунок для зберігання коштів і здійснення розрахунково-касових операцій за допомогою платіжних інструментів.

Розшгорнутіше понятійний апарат представлено у Додатку А.

Ця класифікація допомагає зрозуміти різноманітність рахунків і термінів, що використовуються в банківській практиці для обліку та управління фінансовими операціями.

При розумінні і проведенні розрахунків мають значення терміни «зобов'язання», «дебіторська заборгованість», «кредиторська заборгованість».

НПСБО дають чіткі визначення термінології (див.табл.1.3.) , проте щодо

визначення поняття дебіторської заборгованості, базуються на певних підходах (див.рис.1.8.)

Рис.1.8. Логічна схема трактування поняття «дебіторська заборгованість» [29]

Таблиця 1.3.

Визначення дебіторської заборгованості у стандартах обліку

Стандарт обліку	Визначення сутності дебіторської заборгованості
НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти»	Сума, що виникає внаслідок надання коштів, продажу інших активів, робіт, послуг безпосередньо боржникові та не є фінансовим активом, призначеним для перепродажу.
Дебіторська заборгованість тут визначається як один із видів фінансових активів як контракт, що дає право отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого підприємства	
М(С)БО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»	Це похідні фінансові активи з фіксованими платежами, які підлягають визначенню та не мають котирування на активному ринку.

Отже, дебіторська заборгованість – це заборгованість дебіторів на певну дату [35; 40], яка має певні характеристики залежно від класифікаційних ознак.

У таблиці 1.4. подана класифікація дебіторської заборгованості за підручником Клим Н.М. [35]

Таблиця 1.4.

Класифікація дебіторської заборгованості

Ознаки класифікації	Види дебіторської заборгованості
За термінами погашення	Довгострокова заборгованість, Поточна заборгованість
За відношенням до обліку та відображенням у звітності	Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом Дебіторська заборгованість за виданими авансами, Дебіторська заборгованість за розрахунками з покупцями і замовниками Векселі одержані, Дебіторська заборгованість за внутрішніми розрахунками Інша дебіторська заборгованість
За своєчасністю та ступенем вірогідності погашення	Строкова (нормальна) Прострочена – сумнівна і безнадійна
За формою виникнення	Забезпечена, незабезпечена
За причинами виникнення	Виправдана, строк погашення якої не настав Невиправдана – прострочена, а також пов'язана з помилками під час оформлення документів і з порушенням умов договорів
За характером виникнення	Дебіторська заборгованість, що виникла в результаті операційної діяльності Дебіторська заборгованість, що виникла в результаті іншої діяльності
За економічним змістом	Товарна заборгованість Нетоварна заборгованість

Поняття «зобов'язання» визначається в Національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку (НПСБО) 11 і НПСБО 1 як «заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої очікується призведе до зменшення ресурсів підприємства, що містять економічні вигоди»[12; 14].

Зобов'язання класифікуються згідно з НПСБО за наступними критеріями:

- **Забезпеченість:** забезпечені та незабезпечені;
- **Строк погашення:** строкові та безстрокові;
- **Способи погашення:** монетарні та немонетарні;
- **Термін погашення:** довгострокові та короткострокові;
- **Можливість оцінювання:** фактичні, умовні, оцінюючі.

Для аналітичних досліджень зобов'язання класифікуються за ознаками, зазначеними у таблиці 1.5 на основі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» [28; 46].

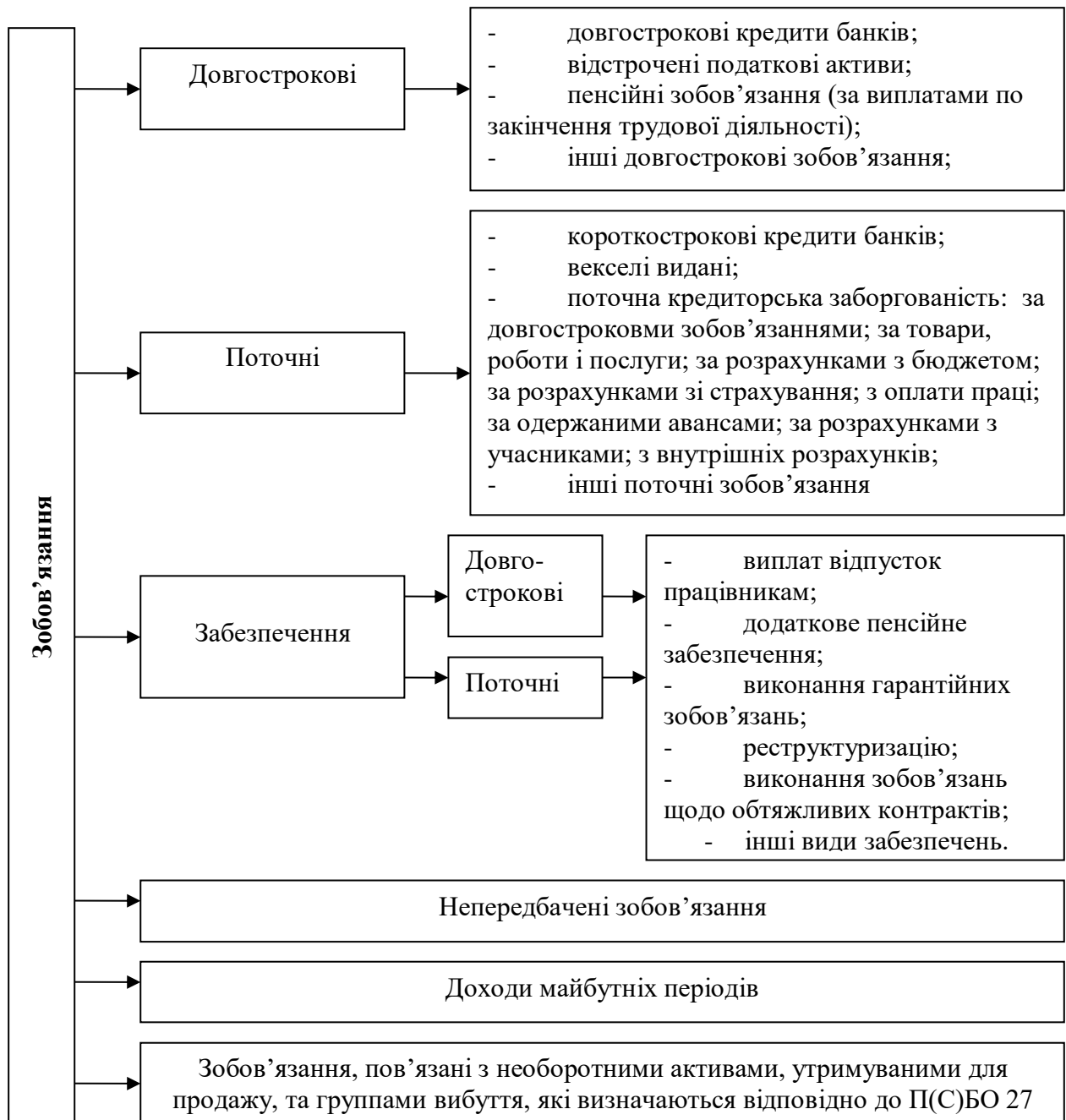
Таблиця 1.5.

Класифікація зобов'язань для аналітичних досліджень

Класифікаційна ознака	Групи зобов'язань
Забезпеченість	Забезпечені, Незабезпечені
Строк погашення	Строкові, Безстрокові
Способи погашення	Монетарні, Немонетарні
Термін погашення	Довгострокові, Короткострокові
Можливість оцінювання	Фактичні, Умовні, Оцінюючі

Ці класифікації допомагають систематизувати зобов'язання підприємства для більш точного бухгалтерського обліку та аналізу фінансового стану.

Якщо провести аналіз існуючих підходів до класифікації зобов'язань, вважаємо найоптимальнішою класифікацію, подану на рис.1.9. [35]

Рис.1.9. Класифікація зобов'язань підприємств з метою обліку

Отже, понятійний апарат для розуміння сутності операцій на рахунках у банку та розрахункових операцій є досить широкий, базується на нормах законодавчих актів з питань обліку і аудиту, тому перейдемо до їх розгляду.

Операції на рахунках у банку є ключовим елементом фінансової діяльності підприємства, що забезпечує ефективне управління грошовими потоками та сприяє досягненню фінансової стабільності та успішного функціонування підприємства в умовах ринкової економіки.

1.2. Економіко-правовий аналіз нормативної бази з обліку і аналізу операцій на рахунках у банку.

В сучасному світі функціонування банків та їхніх послуг вимагає високого рівня ефективності, який забезпечується наявністю відповідної нормативно-правової бази. Економіко-правовий аналіз цієї бази стає ключовим етапом дослідження для розуміння процесів обліку та аналізу операцій на рахунках у банку.

1. Нормативно-правове регулювання банківської діяльності

На сьогоднішній день банківська сфера підпорядкована значному обсягу законодавства, яке регулює різні аспекти їхньої діяльності. Зокрема, Закон України "Про банки і банківську діяльність" визначає основні принципи функціонування банків, встановлює порядок їх реєстрації та ліцензування. Крім того, існують також Положення про банк, яке визначає умови та обов'язки банку щодо надання різних фінансових послуг, включаючи операції на рахунках клієнтів.

2. Нормативна база щодо обліку та аналізу операцій на рахунках

Для здійснення операцій на рахунках клієнтів банкам необхідно мати чітку систему обліку, яка базується на відповідних нормативних актах. Національний банк України встановлює вимоги до обліку та аналізу операцій на рахунках у банках через відповідні нормативно-правові акти, такі як Інструкції та Положення. Зокрема, Інструкція про порядок обліку операцій з банківськими картками та Положення про ведення реєстру власників банківських рахунків визначають процедури та вимоги до обліку таких операцій.

3. Економічний аспект нормативно-правового регулювання

Економіко-правовий аналіз нормативної бази з обліку і аналізу операцій на рахунках у банку включає в себе не лише юридичні аспекти, а й економічні. Основним завданням банку є забезпечення ефективного використання ресурсів та максимізація прибутку. Тому економічний аналіз нормативно-правової бази дозволяє визначити оптимальні стратегії управління операціями на рахунках,

які б забезпечували не лише виконання законодавчих вимог, а й досягнення фінансових цілей банку.

У даний час прийнято низку законодавчих актів, що регулюють розрахунки, зокрема зазнав змін ЗУ «Про платіжні послуги», Постановою №577 згідно Концепцій функціонування банківської системи України в особливий період прийнято Положення про здійснення безготівкових розрахунків в Україні в нац. валюті в особливий період [6].

Умови воєнного стану можуть призвести до значних змін у законодавстві щодо розрахункових операцій підприємств, оскільки вони створюють особливі вимоги та умови для забезпечення фінансової стабільності та безпеки в країні. Ось деякі можливі зміни:

Контроль за рухом капіталу: вводяться обмеження щодо здійснення розрахункових операцій та переміщення капіталу, зокрема, обмежено перекази коштів за кордон або виведення капіталу з країни.

Обмеження використання певних платіжних засобів: встановлено обмеження щодо використання певних платіжних засобів або платіжних систем, зокрема, заборонені деякі види розрахунків або обмежено доступ до платіжних систем.

Введення спеціальних правил та процедур для розрахунків: введено спеціальні правила та процедури для здійснення розрахункових операцій, зокрема, встановлені обмеження щодо сум та обсягів операцій.

Посилення контролю за фінансовими операціями: введені додаткові вимоги до звітності та обліку фінансових операцій.

Зміни у податковому законодавстві: встановлені спеціальні податкові ставки або звільнення для підприємств, які здійснюють розрахункові операції у цей період та **Підтримка фінансових інституцій.**

Враховуючи вищенаведене, можна очікувати, що законодавство щодо розрахункових операцій підприємств у період воєнного стану буде спрямоване на забезпечення фінансової стабільності, контроль за рухом капіталу та

забезпечення ефективного функціонування фінансової системи в умовах кризи. При створенні і використанні коштів на поточних рахунках у банку

Підприємства мають можливість відкривати рахунки в різних банках, за винятком ситуацій, коли банк відмовляється обслуговувати або не може прийняти клієнта згідно законодавства чи власних правил (наприклад, через моніторинг). Однак існує вимога обрати один банк як основного, що регулюється нормативними документами. Інструкція про відкриття і закриття рахунків клієнтів (затверджена Постановою №492 та оновлена Постановою №56) є основним нормативним документом у цьому процесі.

Полегшення процедури відкриття рахунку в банку настало після прийняття Постанови №106 Національного банку України від 25 жовтня 2017 року. За цим рішенням було скасовано обов'язкове використання печатки суб'єктами господарювання у документах, включаючи розрахункові, і дозволено укладати договори про відкриття рахунків та банківських вкладів у електронній формі через Інтернет.

Вимога наявності електронного цифрового підпису встановлена в пункті 12 розділу 1 Інструкції №492. Порядок відкриття рахунку в банку, якщо підприємство раніше не мало рахунку у цьому банку, визначений в пункті 38 розділу 3 тієї ж Інструкції. Перелік осіб, які можуть розпоряджатись рахунком, визначений Листом Національного банку України №57-0007/24014 від 06 травня 2019 року, а заява про відкриття рахунку подається у додатку 2 до зазначеної Інструкції.

Схема нормативного регулювання обліку і аналізу коштів та розрахункових операцій в Україні може бути представлена у вигляді рис. 1.10.

Перший рівень
Закони: ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», Податковий Кодекс України, Цивільний Кодекс України, Митний Кодекс України
Другий рівень
Укази Президента України, Постанови, Декрети КМУ, що регулюють норми обліку і оподаткування операцій щодо операцій на рахунку в банку
Третій рівень
Накази МФУ, ДФСУ, ДКСУ та інші регуляторні органи
Четвертий рівень
Положення, податкові роз'яснення, інструкції, методичні рекомендації з організації ведення обліку та заповнення звітності про операції на рахунку в банку підприємства
П'ятий рівень
Накази (розпорядження) підприємства про облікову політику, положення про організацію ведення обліку і складання фінансової звітності

Рис.1.10. Нормативно-правове регулювання обліку операцій на рахунках у банку [35]

Ця схема відображає ієрархічну структуру нормативного регулювання, починаючи від вищого рівня, що включає закони країни, і закінчуючи нижчими рівнями, які охоплюють внутрішні документи підприємств та внутрішні нормативні акти.

Отже, нормативна база з обліку і аналізу операцій на рахунках у банку характеризується сукупністю законів, правил, положень та стандартів, які визначають порядок ведення обліку і аналізу операцій на рахунках у банку.

Економіко-правовий аналіз нормативної бази з обліку і аналізу операцій на рахунках у банку включає в себе оцінку економічних і правових аспектів, пов'язаних зі здійсненням банківської діяльності та регулювання розрахунків підприємств.

При проведенні безготівкових розрахунків підприємство повинно керуватись:

- Цивільним кодексом (ЦКУ) - визначає загальні принципи цивільного законодавства, включаючи правила укладення договорів, в тому числі договорів про безготівкові розрахунки.

- Податковим кодексом (ПКУ), який встановлює податкові обов'язки та правила оподаткування безготівкових розрахунків, зокрема, щодо ПДВ, податку на прибуток, податку на додану вартість та інших податків.
- Законом про банки та банківську діяльність - регулює діяльність банків у сфері безготівкових розрахунків, включаючи вимоги до банківських рахунків, електронних платіжних систем та інших аспектів.
- Нормативні акти Національного банку, що включають Положення про порядок здійснення платежів в національній валюті України, вимоги до банківських операцій та інші правила, які регулюють безготівкові розрахунки.

Щоб проаналізувати безготівкові розрахунки, підприємство може користуватися такими нормативними актами:

- Накази Міністерства фінансів або інших компетентних органів: Вони можуть містити вимоги до ведення обліку, звітності та контролю за безготівковими розрахунками.
- Стандарти обліку: Наприклад, Міжнародні фінансові звіти (IFRS) або національні стандарти обліку, які містять вимоги до відображення безготівкових розрахунків у фінансовій звітності.
- Додаткові регулятивні документи банків: Наприклад, положення банків щодо обслуговування корпоративних клієнтів із здійсненням безготівкових розрахунків.
- Аналітичні звіти та дослідження (наприклад, звіти про рух коштів, аналіз витрат та доходів, фінансові моделі), які дозволяють оцінити ефективність використання безготівкових розрахунків у підприємства.

Вищезазначені нормативні акти і документи допомагають підприємствам регулювати і аналізувати безготівкові розрахунки відповідно до вимог законодавства та нормативів.

Нормативне регулювання обліку і аналізу операцій на рахунках у банку систематизовано у вигляді таблиці та подано у Додатку Б.

РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТОВ «ВЕСТ-ОЙЛ-ТРЕЙДІНГ»

2.1. Аналіз фінансово-економічних показників господарської та природоохоронної діяльності Товариства

ТОВ «ВЕСТ-ОЙЛ-ТРЕЙДІНГ» (далі ТОВ) є товариством з обмеженою відповідальністю, створене 01.06.2020 р. із середньою кількістю 367 працівників. Основним видом діяльності є роздрібна торгівля пальним.

Інші види діяльності, які зазначені у Статуті є:

- Виробництво продуктів нафтоперероблення (код 19.20);
- Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами (код 46.71);
- Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами (код 47.11).

За даними сайту You Control, розмір Статутного капіталу ОВ становить 350 тис.грн., керівником є Гіжовський В.В., засновником є Вишневський В.А. [20].

ТОВ на сьогодні реалізовує оптом нафтопродукти, що мають відповідність нормам ДСТУ та які закупає у імпортерів. Відвантаження здійснюється із нафтобаз, що знаходяться у 4 Київській обл., Житомирській обл., Рівненській обл. Доставка здійснюється із використанням бензовозів компанії а також автомобілями партнерів-перевізників (має 10 автомобілів). Місячний об'єм реалізації становить від 600 до 800 тис.літрів.

Щодо розрахунків, то ТОВ працює на умовах оплати товару після доставки із відстрочкою платежу, що є вигідним для партнерів. Це дозволило налагодити співпрацю із вертикально-інтегрованими агрохолдингами, державними підприємствами, промисловими підприємствами тощо.

Дані каталогу Yu market свідчать про те, що ТОВ займає четверте місце у списку компаній за виручкою по роздрібній торгівлі у 2023 році у м.Львові [30]. Це дає підставу сформулювати таблицю 2.1. для оцінки фінансів ТОВ.

Таблиця 2.1.

Аналіз фінансів ТОВ за 2021-2023 р. за даними Yu market

Показник	2021	2022	2023	Відхилення 2023 до 2022 (+,-)
Тип компанії	Мале та мікропідприємство	Велике та середнє підприємство	Велике та середнє підприємство	-
Виручка	248448700	884092000	1294396800	+410304800
Відносний приріст виручки за рік	1973%	256%	46%	-210
Активи	84434100	103582100	113319900	+9737800
Гроші та їх еквіваленти	5589900	11395800	24443500	+13047700
Довгострокові зобов'язання	691000	2356800	3594500	+1237700
Чистий прибуток	-15216900	38657500	36668800	-1988700

Таблицю складено за даними джерела: [30]

За період з 2021 по 2023 рік ТОВ демонструє значне зростання фінансових показників, що свідчить про успішний розвиток компанії.

Спостерігається суттєвий ріст виручки кожного року. Виручка збільшилася з 248,448,700 грн у 2021 році до 1,294,396,800 грн у 2023 році. Це свідчить про збільшення обсягу продажів та розширення бізнесу. Проте, темпи приросту виручки знизилися з 1973% у 2021 році до 46% у 2023 році, що може вказувати на поступове стабілізування зростання після активної фази розширення.

Зростання активів з 84,434,100 грн у 2021 році до 113,319,900 грн у 2023 році свідчить про зміцнення фінансової позиції компанії та збільшення її капіталу.

Значне збільшення грошових коштів з 5,589,900 грн у 2021 році до 24,443,500 грн у 2023 році вказує на покращення ліквідності компанії, що дозволяє швидше реагувати на ринкові можливості та покривати короткострокові зобов'язання.

Зростання довгострокових зобов'язань з 691,000 грн у 2021 році до 3,594,500 грн у 2023 році може бути результатом інвестицій у розвиток, які в перспективі можуть принести додатковий прибуток.

Значне покращення чистого прибутку з -15,216,900 грн у 2021 році до 36,668,800 грн у 2023 році свідчить про успішність стратегій, впроваджених керівництвом компанії, та про ефективність управління витратами.

Таким чином, ТОВ демонструє позитивні тенденції розвитку з покращенням основних фінансових показників, що свідчить про зміцнення його ринкової позиції та підвищення фінансової стійкості.

Продовжимо аналітичну оцінку забезпеченості ТОВ основними засобами. Дані у таблиці 2.2. формуємо з фінансової звітності ТОВ за 2022-2023 рр.

Таблиця 2.2.

Аналіз забезпеченості та руху ОЗ ТОВ у 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп зміни, %	
	2021	2022	2023	2022р. від 2021р.	2023р. від 2022р.	2022р. до 2021р.	2023р. від 2022р.
Первісна вартість, тис. грн.	20071,1	25376,1	31717,8	5305	6341,7	26,43	24,99
Знос, тис. грн.	1469,4	4511,5	8882,9	3042,1	4371,4	207,03	96,89
Залишкова вартість, тис. грн.	18601,7	20864,6	22834,9	2262,9	1970,3	12,17	9,44
Вартість введених ОЗ, тис. грн.	206,5	5965,8	6776,7	5759,3	810,9	2789,01	13,59
Вартість ОЗ, що вибули, тис. грн.	5,8	125,8	43,5	120	-82,3	2068,97	-65,42

продовж. табл. 2.2.

Коефіцієнт зносу, %	7,32	17,78	28,01	10,46	10,23	142,84	57,53
Коефіцієнт придатності, %	92,68	82,22	71,99	-10,46	-10,23	-11,28	-12,44
Коефіцієнт оновлення, %	1,11	28,59	29,68	27,48	1,08	2475,68	3,79
Коефіцієнт вибуття, %	0,03	0,60	0,19	0,57	-0,41	1833,73	-68,40

Дані таблиці 2.2. свідчать про те, що ТОВ активно інвестує в оновлення та розширення основних засобів, що відображається у збільшенні їх первісної вартості та високому коефіцієнті оновлення. Проте, одночасно зростає знос основних засобів, що призводить до зниження коефіцієнта придатності.

Компанія також демонструє зменшення коефіцієнта вибуття у 2023 році, що може свідчити про стабілізацію активів після інтенсивного оновлення у 2022 році. Загалом, фінансові показники свідчать про стійке зростання та розвиток підприємства.

На наступному етапі доцільно провести аналіз ефективності використання ОЗ, для чого будемо таблицю 2.3.

Таблиця 2.3.

Аналіз ефективності використання ОЗ ТОВ у 2020-2023 рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп зміни, %	
	2021	2022	2023	2022р. від 2021р.	2023р. від 2022р.	2022р. до 2021р.	2023р. від 2022р.
Чистий дохід від реалізації товарів, тис. грн.	248448,7	884092	1294396,8	635643,3	410304,8	255,84	46,41
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	20071,1	25376,1	31717,8	5305	6341,7	26,43	24,99
Прибуток, (збиток), тис.грн.	-15216,9	38657,5	36668,8	53874,4	-1988,7	-354,04	-5,14
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	302	311	367	9	56	2,98	18,01

<i>Продовж.табл.2.3.</i>							
Фондовіддача, грн./ грн.	12,38	34,84	40,81	22,46	5,97	181,45	17,14
Фондомісткість, грн./ грн.	0,08	0,03	0,02	-0,05	0,00	-64,47	-14,63
Фондоозброєність, грн./ грн.	66,46	81,60	86,42	15,13	4,83	22,77	5,92
Фондорентабельність, %	-75,81	152,34	115,61	228,15	-36,73	-300,93	-24,11

Аналіз таблиці 2.3. свідчить, що Чистий дохід від реалізації значно зріс, особливо в 2022 році, що свідчить про ефективне зростання обсягу продажів. Середньорічна вартість основних засобів зростає стабільними темпами, що відображає постійне інвестування в основні засоби. Прибуток показав різкий стрибок з 2021 до 2022 року (+354.04%), але дещо знизився у 2023 році (-5.14%), що може свідчити про зміну у витратах або доходах. Середньооблікова чисельність працівників збільшувалася помірно, що вказує на розширення діяльності та потребу у додаткових кадрах. Фондовіддача зросла суттєво з 2021 до 2022 року (+181.45%) і продовжила зростати у 2023 році (+17.14%). Це вказує на підвищення ефективності використання основних засобів. Фондомісткість знизилася, що свідчить про те, що підприємство стало витрачати менше основних засобів на одиницю виробленої продукції. Фондоозброєність поступово збільшувалася, що вказує на зростання забезпеченості основними засобами на одного працівника. Фондорентабельність різко зросла у 2022 році, але знизилася у 2023 році, що може бути наслідком збільшення витрат чи зменшення доходів.

В цілому, аналіз показує, що ТОВ демонструє позитивні тенденції у зростанні доходів та ефективності використання основних засобів, хоча є деякі негативні зміни у прибутковості та фондорентабельності у 2023 році, що потребує подальшого моніторингу та аналізу.

Оцінка ефективності використання оборотних засобів здійснюється за допомогою коефіцієнта оборотності, який ми визначаємо за допомогою таблиці 2.4.

Таблиця 2.4.

**Аналіз ефективності використання
оборотних активів ТОВ за 2020-2023 рр.**

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп зміни, %	
	2021	2022	2023	2022р. від 2021р.	2023р. від 2022р.	2022р. до 2021р.	2023р. від 2022р.
Чистий дохід, тис. грн.	248448,7	884092	1294396,8	635643,3	410304,8	255,84	46,41
Вартість оборотних активів, тис. грн.	65040,6	81969,5	89051,7	16928,9	7082,2	26,03	8,64
Коефіцієнт оборотності	3,82	10,79	14,54	6,97	3,75	182,35	34,77
Коефіцієнт завантаження	0,26	0,09	0,07	-0,17	-0,02	-64,58	-25,80
Тривалість обороту, дні	94,24	33,38	24,77	-60,87	-8,61	-64,58	-25,80

Аналізуючи дані таблиці 2.4. можна зробити такі висновки:

- чистий дохід значно зріс протягом аналізованого періоду, зокрема на 255.84% у 2022 році порівняно з 2021 роком і ще на 46.41% у 2023 році. Це свідчить про значне збільшення обсягів продажів і доходів компанії.

- вартість оборотних активів також збільшувалася, що свідчить про зростання оборотного капіталу компанії для підтримки збільшених обсягів діяльності. Проте темпи зростання оборотних активів значно нижчі, ніж темпи зростання чистого доходу, що може свідчити про підвищення ефективності використання оборотних активів.

- коефіцієнт оборотності оборотних активів значно збільшився з 3.82 у 2021 році до 10.79 у 2022 році і до 14.54 у 2023 році. Це свідчить про значне підвищення ефективності використання оборотних активів, оскільки компанія змогла збільшити кількість оборотів активів протягом року.

- коефіцієнт завантаження знизився з 0.26 у 2021 році до 0.09 у 2022 році і до 0.07 у 2023 році, що є позитивним показником. Зниження коефіцієнта завантаження свідчить про те, що на одиницю оборотних активів припадає менше доходу, що означає більш ефективне використання активів.

- тривалість обороту оборотних активів зменшилася з 94.24 днів у 2021 році до 33.38 днів у 2022 році і до 24.77 днів у 2023 році. Це також свідчить про підвищення ефективності використання оборотних активів, оскільки компанія потребує менше часу для завершення одного обороту активів.

Отже, ТОВ демонструє значне підвищення ефективності використання оборотних активів протягом 2020-2023 років. Збільшення чистого доходу, зростання коефіцієнта оборотності, зниження коефіцієнта завантаження та скорочення тривалості обороту свідчать про покращення управління оборотними активами. Це може бути наслідком оптимізації процесів, кращого управління запасами та дебіторською заборгованістю, що дозволило компанії ефективніше використовувати свої ресурси і, відповідно, покращити фінансові результати.

На наступаному етапі аналізу доцільно розглянути аналіз кадрового потенціалу. Для цього будемо таблицю 2.5.

За даними таблиці можна зробити висновки:

- середньооблікова чисельність працівників також зростала, хоча й меншими темпами. Вона збільшилася на 2.98% у 2022 році та на 18.01% у 2023 році. Це свідчить про розширення компанії та збільшення її потреб у робочій силі.

- продуктивність праці значно покращилася, зокрема на 245.55% у 2022 році та на 24.07% у 2023 році. Це вказує на те, що кожен працівник генерує

значно більший дохід, що може бути результатом покращення процесів, впровадження нових технологій або підвищення кваліфікації працівників.

Таблиця 2.5.

Аналіз трудового потенціалу та продуктивності праці на ТОВ

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп зміни, %	
	2021	2022	2023	2022р. від 2021р.	2023р. від 2022р.	2022р. до 2021р.	2023р. від 2022р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід, тис. грн.	248448,7	884092	1294396,8	635643,3	410304,8	255,84	46,41
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	302	311	367	9	56	2,98	18,01
Продуктивність праці, тис. грн.	822,68	2842,74	3526,97	2020,06	684,23	245,55	24,07
Фонд оплати праці працівників, тис. грн.	30804	33401,4	41938	2597,4	8536,6	8,43	25,56
Середньомісячна заробітна плата працівника, тис.грн.	8,50	8,95	9,52	0,45	0,57	5,29	6,40
Затратомісткість, тис. грн.	0,12	0,04	0,03	-0,09	-0,01	-69,53	-14,24
Затратовіддача, тис. грн.	8,07	26,47	30,86	18,40	4,40	228,17	16,61

Фонд оплати праці зріс на 8.43% у 2022 році та на 25.56% у 2020 році, що відображає збільшення заробітної плати та додаткові витрати на нових працівників; середньомісячна заробітна плата працівника зросла на 5.29% у 2022 році та на 6.40% у 2023 році, що вказує на покращення умов праці та мотивацію персоналу.

Затратомісткість значно зменшилася, особливо у 2022 році, що свідчить про зменшення витрат на одиницю продукції або послуги. Це позитивний показник, який вказує на підвищення ефективності використання ресурсів.

Затратовіддача збільшилася на 228.17% у 2022 році та на 16.61% у 2023 році, що свідчить про те, що кожна витрачена гривня приносить значно більший дохід, ніж у попередні роки.

Отже, Компанія демонструє значне покращення ефективності використання трудового потенціалу та продуктивності праці протягом 2020-2023 років. Зростання чистого доходу, продуктивності праці та фондівіддачі, а також зниження затратомісткості свідчать про ефективне управління трудовими ресурсами та покращення фінансових результатів. Збільшення чисельності працівників та середньомісячної заробітної плати також вказує на позитивні зміни в кадровій політиці компанії, що сприяє її подальшому зростанню та розвитку.

Усі показники мають вплив на формування чистого прибутку.

Таблиця 2.6.

Аналіз чистого прибутку ТОВ

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп зміни, %	
	2021	2022	2023	2022р. - 2021р.	2023р. - 2022р.	2022р. / 2021р.	2023р/ 2022р.
Чистий дохід, тис. грн.	248448,7	884092	1294396,8	635643,3	410304,8	255,84	46,41
Собівартість реалізації	226064,9	757217,3	1136584,9	531152,4	379367,6	234,96	50,10
Інші операційні доходи	545,4	507,2	1086,8	-38,2	579,6	-7,00	114,27
Інші операційні витрати	38088,20	83817,20	114169,20	45729,00	30352,00	120,06	36,21
Прибуток до оподаткування	-15216,9	43483,5	44729,5	+58700,4	+1246	x	2,8
Витрати з податку на прибуток	-	4826,0	8060,7	+4826,0	3234,7	x	67,0
Чистий прибуток	-15216,90	38657,50	36668,80	53874,40	-1988,70	-354,04	-5,14

Аналізуючи дані таблиці 2.6. можна зробити висновок, що у аналізованому періоді прибуток до оподаткування значно збільшився у 2022 році, виходячи з від'ємного значення у 2020 році до позитивного у 2022 році. У 2023 році прибуток до оподаткування зріс лише на 2.8%, що вказує на певну стабілізацію, але без суттєвого зростання.

Витрати з податку на прибуток з'явилися у 2022 році і продовжували зростати у 2020 році. Збільшення на 67% у 2023 році вказує на зростання податкових зобов'язань у зв'язку зі збільшенням прибутків.

Чистий прибуток значно покращився у 2022 році, але знизився у 2023 році на 5.14%. Це свідчить про те, що хоча компанія і залишається прибутковою, її чистий прибуток у 2023 році трохи зменшився у порівнянні з 2022 роком.

Отже, ТОВ показало значне зростання чистого доходу та покращення фінансових показників у 2022 році. Проте у 2023 році, хоча чистий дохід і продовжив зростати, темпи приросту прибутку значно сповільнилися, а чистий прибуток навіть дещо знизився. Це може бути наслідком зростання собівартості та інших операційних витрат, які значно збільшилися за останні два роки. Важливо звернути увагу на управління витратами для забезпечення стабільного зростання чистого прибутку в майбутньому.

Показники рентабельності узагальнимо у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7.

Аналіз рентабельності ТОВ

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп зміни, %	
	2021	2022	2023	2022р. від 2021р.	2023р. від 2022р.	2022р. до 2021р.	2023р. від 2022р.
Чистий прибуток	9485	14463,4	8164,6	4978,4	-6298,8	52,49	-43,55
Рентабельність, в % до:							
• загального капіталу	0,112	0,140	0,072	0,027	-0,068	24,30	-48,40
• оборотного капіталу	0,125	0,170	0,072	0,045	-0,098	35,65	-57,63
• основного капіталу	0,569	0,658	0,139	0,088	-0,518	15,49	-78,83
• реалізації	0,038	0,016	0,006	-0,022	-0,010	-57,15	-61,44
-рентабельність діяльності	6,12	4,92	3,46	+11,04	-1,46	x	x

ТОВ продемонструвало значний прогрес у 2022 році за всіма основними фінансовими показниками, зокрема за рівнем доходу та рентабельності. Проте у 2023 році відбулося уповільнення темпів зростання прибутковості, а також зниження рентабельності, що вказує на необхідність перегляду витрат та оптимізації виробничих процесів для забезпечення стабільного зростання та підвищення рентабельності в майбутньому.

Узагальнююча таблиця основних показників діяльності ТОВ подана у Додатку В.

ТОВ здійснює свою діяльність, яка не потребує проходження процедури з оцінки впливу на довкілля згідно ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля». Забруднювачами атмосферного повітря є резервуари для зберігання пального, паливороздавальні колонки.

Під час роботи підприємства в атмосферне повітря надходять забруднюючі речовини такі як: бензин – 0,409 т на рік, вуглеводні насичені C12-C19 – 0,017 т на рік. Викиди не перевищують нормативного значення, тому заходів щодо впровадження нових технологій виробництва не передбачено у звітному періоді.

Дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами ТОВ отримує вчасно за попередніми оголошеннями про намір їх отримання (Додаток Г).

ТОВ сплачує екологічний податок, про що свідчить Податкова декларація, подана у Додатку Д. Податкове зобов'язання згідно розрахунку за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, нараховане у 2023 році за кодом забруднюючих речовин 243.1.010 за фактичний обсяг викидів порахований за ставкою 145,50 складає 134.50 грн.

2.2. Практичні аспекти ведення обліку операцій на рахунках у банку

У бухгалтерській службі ТОВ працює один бухгалтер, посадові обов'язки якого закріплені у посадовій інструкції та головного бухгалтера. З метою дотримання єдиних методів оцінки, обліку і процедур при веденні обліку і для складання і подання фінансової звітності у ТОВ затверджено Наказ про облікову політику

Для ведення обліку ТОВ використовує програму 1С: Підприємство. У додатку 1. до Наказу №02-11 від 11 червня 2020 року «Про облікову політику підприємства» (Додаток Д) подано Робочий план рахунків (Додаток Ж) ,з використанням якого проводиться відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Також затверджено графік документообігу (Додаток З), у якому вказані вимоги до оформлення документів, строки їх подання, відповідальних за їх оформлення. З усіма працівниками, які приймаються на посади операторів АЗС укладені договори про повну матеріальну відповідальність.

Для проведення річної. Планової та позапланової інвентаризації затверджено постійно діючу комісію у складі Керівника мережі АЗС, Інженера з експлуатації АЗС, АГЗП та бухгалтера.

Документальний облік коштів на рахунку у банку в автозаправній станції (АЗС) включає кілька основних етапів, які забезпечують правильність та своєчасність відображення грошових операцій. Для проведення розрахунків ТОВ має відкрито поточний рахунок у банку АТ «Райфайзен банк Аваль» у м.Києві.З метою дотримання на ТОВ «ВЕСТ ОЙЛ ТРЕЙДИНГ». Для відкриття рахунку ТОВ подавало до банку установчі документи (статут, виписку з Єдиного державного реєстру, рішення про призначення керівника тощо), документи, що посвідчують особу керівника та бухгалтера, зразки підписів, печатку.

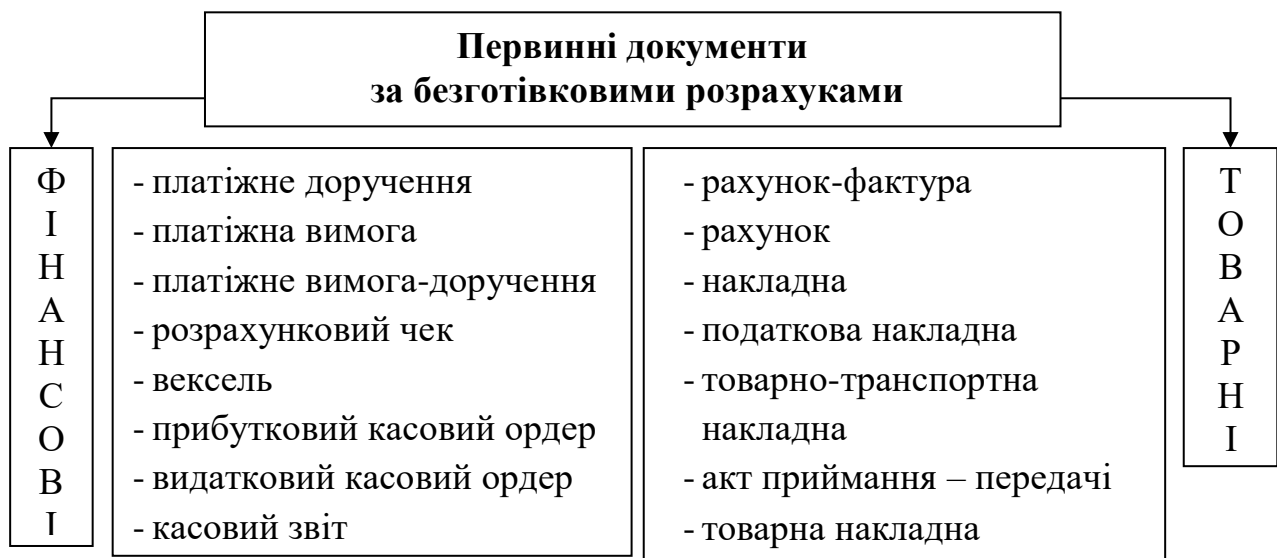
При надходженні коштів на рахунок складається банківська виписка, яка містить інформацію про надходження, призначення платежу, контрагентів та

суми. Для здійснення платежів використовується платіжне доручення, яке заповнюється у двох екземплярах і подається до банку. Платіжне доручення підписується керівником та головним бухгалтером, завіряється печаткою АЗС

У Наказі визначено порядок формування резерву сумнівних боргів за дебіторською заборгованістю за реалізовані товари, роботи і послуги станом на 31 грудня звітного року. Розрахунок резерву здійснюється за методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості, що передбачає аналіз інформації про платоспроможність окремих дебіторів. За дебіторською заборгованістю, пов'язаною із реалізацією продукції, товарів, робіт і послуг резерв не створюється. У ТОВ створюється також резерв-забезпечення на виплату відпусток.

Інформацію про грошові потоки ТОВ узагальнює у фінансовій звітності, не використовуючи форму №3, оскільки складає ф№1-м та ф№2-м «Фінансову звітність малого підприємства».

Як було зазначено вище, основою записів у системі рахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій на рахунках у банку є виписка банку з підтверджуючими документами (рис.2.1.)

Рис.2.1. Первинні документи по безготівкових розрахунках [35]

Банківські виписки, що надаються банком (щоденно, щотижнево або щомісячно), звіряються з даними бухгалтерського обліку. У випадку розбіжностей проводиться уточнення з банком. Кожна банківська операція класифікується та аналізується на предмет правильності та доцільності.

На кінець місяця проводиться звірка залишків на банківських рахунках згідно з даними бухгалтерського обліку та банківських виписок. За необхідності складаються акти звірки з банком для підтвердження правильності обліку. Оскільки ТОВ використовує Платіжне доручення, то для його складання можуть бути залучені документи, подані на рис.2.2.

Рис.2.2. Документи, що є підставою для складання платіжного доручення [29]

АЗС використовує також електронні платіжні засоби (ЕПЗ) та електронні гроші. На підставі банківських виписок в бухгалтерській програмі робляться відповідні записи (проводки). Зазвичай для цього використовуються такі субрахунки: 311 "Поточні рахунки в національній валюті"

312 "Поточні рахунки в іноземній валюті"

Згідно робочого плану рахунків ТОВ для обліку операцій на рахунках у банку використовує рахунок 31 «Рахунки в банках» за відповідними субрахунками:

311 «Поточні рахунки в національній валюті»

312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»

313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»

314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті»

315 «Спеціальні рахунки в національній валюті (стосується обліку ПДВ у системі електронного адміністрування)

У ТОВ відкрито 311,312 (ЄВРО), 315 рахунки.

Для обліку інших коштів, ТОВ має відкрито рахунок 33»Інші кошти». На ньому узагальнено інформацію про наявність і рух грошових документів та електронних грошей. Щодо безготівкових розрахунків, 335 субрахунок призначено для обліку Електронних грошей, номінованих у національній валюті.

Підсумки оборотів (кредитових) по рахунку 31 бухгалтер заносить у Журнал-ордер №1, а дебетових у Відомість №1. Разом з тим формується

ТОВ "Вест Ойл Трейдинг"
Оборотно-сальдова відомість по рахунку 311 за 01.09.2023 - 10.09.2023

Виведені дані: БО (дані бухгалтерського обліку)
Відбір: Банківські рахунки Дорівнює "UA36380805000000026009686973, АТ "РАЙФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ" у м.Київ"

Рахунок	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Банківські рахунки						
Період						
311	1 034,98		35 329 244,50	31 927 265,61	3 403 013,87	
UA36380805000000026009686973, АТ "РАЙФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ" у м.Київ	1 034,98		35 329 244,50	31 927 265,61	3 403 013,87	
Обороти за 01.09.23	1 034,98		4 046 891,13	4 043 510,95	4 415,16	
Обороти за 02.09.23	4 415,16		1 221 761,48		1 226 176,64	
Обороти за 03.09.23	1 226 176,64		1 478 950,97		2 705 127,61	
Обороти за 04.09.23	2 705 127,61		2 335 252,44	4 942 370,56	98 009,49	
Обороти за 05.09.23	98 009,49		4 312 218,80	4 403 077,91	7 150,38	
Обороти за 06.09.23	7 150,38		7 991 300,23	7 995 926,05	2 524,56	
Обороти за 07.09.23	2 524,56		6 184 634,92	6 183 840,52	3 318,96	
Обороти за 08.09.23	3 318,96		4 364 422,91	4 358 539,62	9 202,25	
Обороти за 09.09.23	9 202,25		1 784 378,33		1 793 580,58	
Обороти за 10.09.23	1 793 580,58		1 609 433,29		3 403 013,87	
Разом	1 034,98		35 329 244,50	31 927 265,61	3 403 013,87	

Рис.2.3. Приклад формування оборотно-сальдової відомості за рахунком 31 ТОВ

Програма також дозволяє провести аналіз рахунку 311 і якщо брати для прикладу дані за 25 вересня 2023 року, сформовані програмою, то рух коштів на поточном рахунку забезпечували – касова виручка, заробітна плата, переміщення коштів між п.р., податки, розрахунки з постачальниками, розрахунки платіжними картками (Додаток Л).

При розрахунках у кореспонденції також залучаються інші рахунки 3-го, 5-го і 6-го класів Плану рахунків. У 2012 році було введено вимогу про обов'язковий продаж 50% валютної виручки згідно з Постановою №479. У 2019 році ця вимога була зменшена до 30%. Наразі законодавство не містить вимоги обов'язкового продажу валютної виручки, але підприємства можуть використовувати валютні кошти без конвертації лише для придбання товарів і послуг, що використовуються у виробничому процесі. Усі інші валютні кошти підлягають конвертації за фіксованим курсом.

Типова кореспонденція рахунків з відображення операцій на рахунках у банку подана у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8.

Типові кореспонденції за операціями на рахунках у банку

Номер і зміст господарської операції	Кореспонденції рахунків	
	Дебет	Кредит
1. Внесення готівки на поточний рахунок	311	301
2. Видача готівки з поточного рахунку	301	311
3. Сплата податків, ЄСВ	64, 65	311
4. Сплата постачальнику коштів	631	311
5. Отримання коштів від покупців	31	36
6. Оплата за розрахунково-касове обслуговування: нарахування сплата	92 685	685 311
7. Перерахування коштів на електронний спец рахунок СЕА ПДВ	315	311
8. Перерахування коштів на розподільний рахунок (для виплати заробітної плати)	313	311
9. Попередня оплата постачальникам і дебіторам за сировину, товари, роботи і послуги	371	311

<i>Продовження таблиці 2.8.</i>		
10. Отримання попередньої оплати за продукції, товари, послуги, роботи від покупців і замовників	311	681
11. Перерахування гривні для купівлі валюти	333	311
12. Отримання валюти (за курсом НБУ)	312	333
13. Відображення різниці між курсом купівлі валюти на міжбанківському валютному ринку і курсом НБУ		
у випадку гривневої економії	333	711
у випадку збитку	942	333
14. Утримання вартості послуг банку (0,3% від фактичних витрат на купівлю валюти)	92	333
15. Повернення залишку коштів (якщо є економія/) за вирахування комісійних банку	311	333
16. Зарахування на розподільний рахунок авансового платежу у ЄВРО	334	681
17. Курсова різниця:		
додатня	334	714
відємна	945	334
18. Списання на витрати вартість послуг банку з продажу валюти	92	334
19. Надходження гривень від продажу валюти за вирахування комісії банку	311	334
20. Відображено дохід від продажу валюти гна міжбанківському валютному ринку	334	711
21. Надходження валюти, яка залишилась непроданою	312	334
22. Перераховано заробітну плату, премії лікарняних (за рахунок коштів підприємства)	66	313
23. Нараховані лікарняні:		
за перші 5 днів	949	663
за наступні дні	378	663
24. Нараховано ЄСВ на лікарняні	949	651
25. Нараховано ПДФО і ВЗ на лікарняні	663	641, 642
26. Надходження лікарняних на спец рахунок ПФУ	641	313
27. Сплата В/З і ЄСВ за лікарняними	642, 651	313, 311
28. Виплата лікарняних за рахунок коштів ПФУ зі спецрахунку	663	313
29. Отримано позику банку	31	50,60
30. Погашено позики банку	50,60	31
31. Погашено відсотки за позиками	68	31
32. Погашено довгострокову заборгованість дебітором	31	16
33. Проведено передоплату за періодику	39	311
34. Повернуто передоплату	36,37	311

2.3. Сучасні комп'ютерні технології ведення обліку операцій на рахунку в банку ТОВ

У сучасному світі комп'ютерні технології відіграють ключову роль в автоматизації та оптимізації бізнес-процесів. Це особливо стосується управління фінансами та обліком на підприємствах, включаючи автозаправні станції (АЗС). Ведення обліку операцій на рахунку в банку для АЗС потребує високої точності, оперативності та зручності, які забезпечуються за допомогою сучасних програмних рішень. Однією з найбільш популярних програм для ведення бухгалтерського обліку в Україні є "1С: Підприємство". Це програмне забезпечення дозволяє ефективно здійснювати облік фінансових операцій, інтегрувати банківські транзакції та забезпечувати надійний контроль за рухом коштів.

Операції на рахунках у банку ТОВ ведуться автоматизовано за попередньо укладеним договором на орозрахунково-касове обслуговування з підключенням Інтернет-банкінгу. Виписки банку у програмі формуються автоматично.

Для забезпечення своєчасності розрахунків з бюджетом та обліку податкових платежів, ТОВ використовує програму Медок.

"1С: Підприємство" — це комплексна система управління підприємством, яка охоплює різні аспекти фінансової діяльності, включаючи облік банківських операцій [34]. Завдяки її функціоналу, АЗС можуть автоматизувати облік надходжень і витрат, здійснювати оперативний контроль за фінансовими потоками та знижувати ризики помилок при обробці даних.

Основні функціональні можливості:

- програма дозволяє автоматично обробляти банківські виписки, що значно знижує трудовитрати на ведення обліку та зменшує кількість помилок. Користувачі можуть імпортувати банківські виписки у форматі, який підтримується їх банком, що спрощує процес обліку та звірки.

- підтримує ведення обліку як готівкових, так і безготівкових операцій, що є критично важливим для АЗС, де здійснюються обидва типи розрахунків. Це дозволяє комплексно контролювати фінансові потоки підприємства.

- програма має можливість інтеграції з системами інтернет-банкінгу, що дозволяє здійснювати платежі та контролювати рахунки безпосередньо з інтерфейсу програми. Це забезпечує зручність та оперативність у здійсненні фінансових операцій.

- надає широкий спектр інструментів для аналізу фінансових даних, що дозволяє керівництву АЗС приймати обґрунтовані управлінські рішення. Програма формує різноманітні фінансові звіти, які відображають динаміку доходів і витрат, стан дебіторської та кредиторської заборгованості.

Для АЗС, які здійснюють операції у валюті, важливо мати можливість коректно обліковувати курсові різниці та проводити валютні платежі. "1С: Підприємство" дозволяє вести облік валютних операцій, що забезпечує точність і надійність фінансової звітності.

Переваги використання "1С: Підприємство" для АЗС полягають у:

-підвищенні ефективності (автоматизація обліку дозволяє значно знизити трудовитрати та підвищити швидкість обробки фінансових даних);

-зменшенні помилок та зниження ризиків і помилок при обробці даних, що підвищує точність фінансової звітності.

-інтеграція з банківськими системами та можливість швидкого доступу до фінансової інформації дозволяє керівництву АЗС оперативно приймати управлінські рішення.

-аналітичних можливостях програми через спектр інструментів для аналізу фінансових показників.

"1С: Підприємство" регулярно оновлюється, що забезпечує відповідність програмного забезпечення актуальним вимогам законодавства.

Використання сучасних комп'ютерних технологій, таких як "1С: Підприємство", для ведення обліку операцій на рахунку в банку АЗС є

необхідною умовою для ефективного та надійного управління фінансами підприємства.

Для формування банківської виписки в системі "1С: Підприємство" для автозаправної станції (АЗС) виконуються такі кроки:

1. Налаштування параметрів банківського рахунку

Перед початком роботи налаштовано банківський рахунок у системі: у розділі "Банк і каса" вибирається пункт "Банківські рахунки", додається новий банківський рахунок або вибирається існуючий. Заповнюються усі необхідні реквізити (назву банку, номер рахунку, МФО тощо).

2. Імпорт банківської виписки

Щоб імпортувати банківську виписку у розділі "Банк і каса" вибирається пункт "Банківські виписки", "Завантажити виписку з файлу", вибирається формат файлу, який підтримується банківською установою (наприклад, 1С-формат, CSV тощо) та завантажується файл банківської виписки.

3. Обробка банківської виписки

Після імпорту банківської виписки необхідно обробити її записи:

У вікні банківської виписки система автоматично розпізнає платежі та відобразить їх у списку. Зіставлення записів виписки з документами система 1С може автоматично пропонувати варіанти відповідних документів на основі сум, контрагентів та інших параметрів. Можна створити нові документи на основі банківських виписок.

4. Проведення операцій – після зіставлення виписок та натиснення кнопки "Провести", програма автоматично сформує проведення по відповідних рахунках бухгалтерського обліку.

Після проведення банківської виписки всі операції відображаються в облікових регістрах та можна сформувати необхідні звіти: Розділ "Звіти", наприклад, "Оборотно-сальдова відомість" або "Касова книга".

Формування банківської виписки в системі "1С: Підприємство" для АЗС є важливим етапом автоматизації бухгалтерського обліку. Завдяки цій функції підприємство може ефективно обробляти банківські операції, знижувати ризик

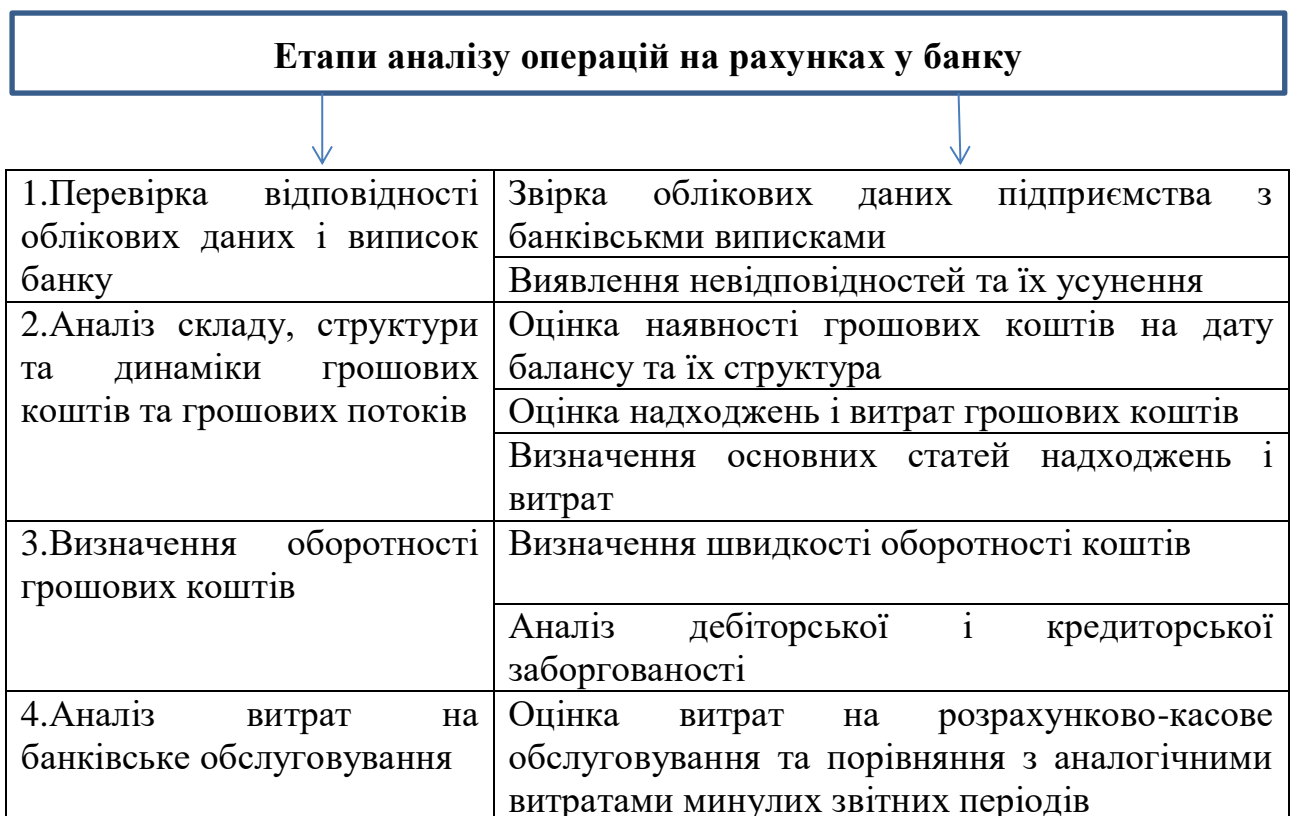
помилки і забезпечувати своєчасний контроль за фінансовими потоками. Сучасні можливості системи "1С: Підприємство" дозволяють інтегруватися з банківськими установами, що спрощує та прискорює процес обліку фінансових операцій.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ У БАНКУ

3.1. Мета, зміст, завдання та джерела інформації аналізу операцій на рахунках у банку

Метою аналізу операцій на банківських рахунках є оцінка фінансового стану підприємства, забезпечення ефективного управління грошовими коштами та контроль за правильністю проведення банківських операцій. Це дозволяє вчасно виявляти та виправляти помилки, мінімізувати фінансові ризики, оптимізувати рух грошових коштів та підвищити загальну фінансову стійкість підприємства.

Аналіз операцій на рахунках у банку включає етапи, подані на рис.3.1.

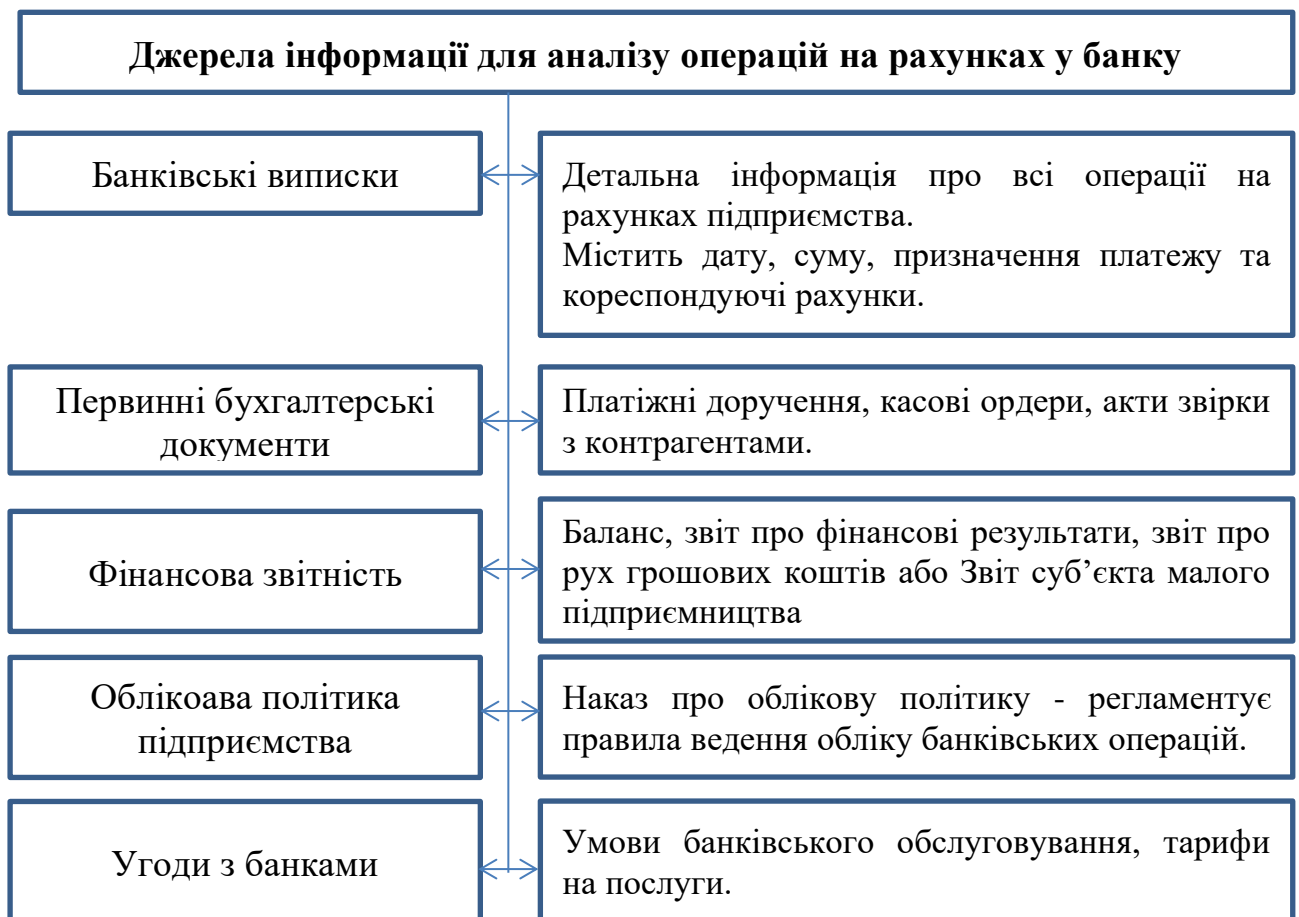

Рис.3.1. Етапи аналізу операцій на рахунках у банку

Основні завдання аналізу операцій на рахунках у банку включають:

- контроль за правильністю відображення операцій у бухгалтерському обліку;
- виявлення і усунення помилок та невідповідностей;
- оцінка ефективності управління грошовими коштами;
- оптимізація руху грошових коштів і зниження витрат на банківське обслуговування;
- забезпечення своєчасного виконання фінансових зобов'язань підприємства.

Джерела для аналізу операцій на рахунках у банку представлено у вигляді схеми на рис.3.2.

Рис.2.2. Джерела аналізу операцій на рахунках у банку

Безумовно, аналіз грошових коштів проводиться для забезпечення функцій управління оборотними активами кожного підприємства (див.рис.3.2.).

Рис.3.2. Функції управління оборотними активами [47]

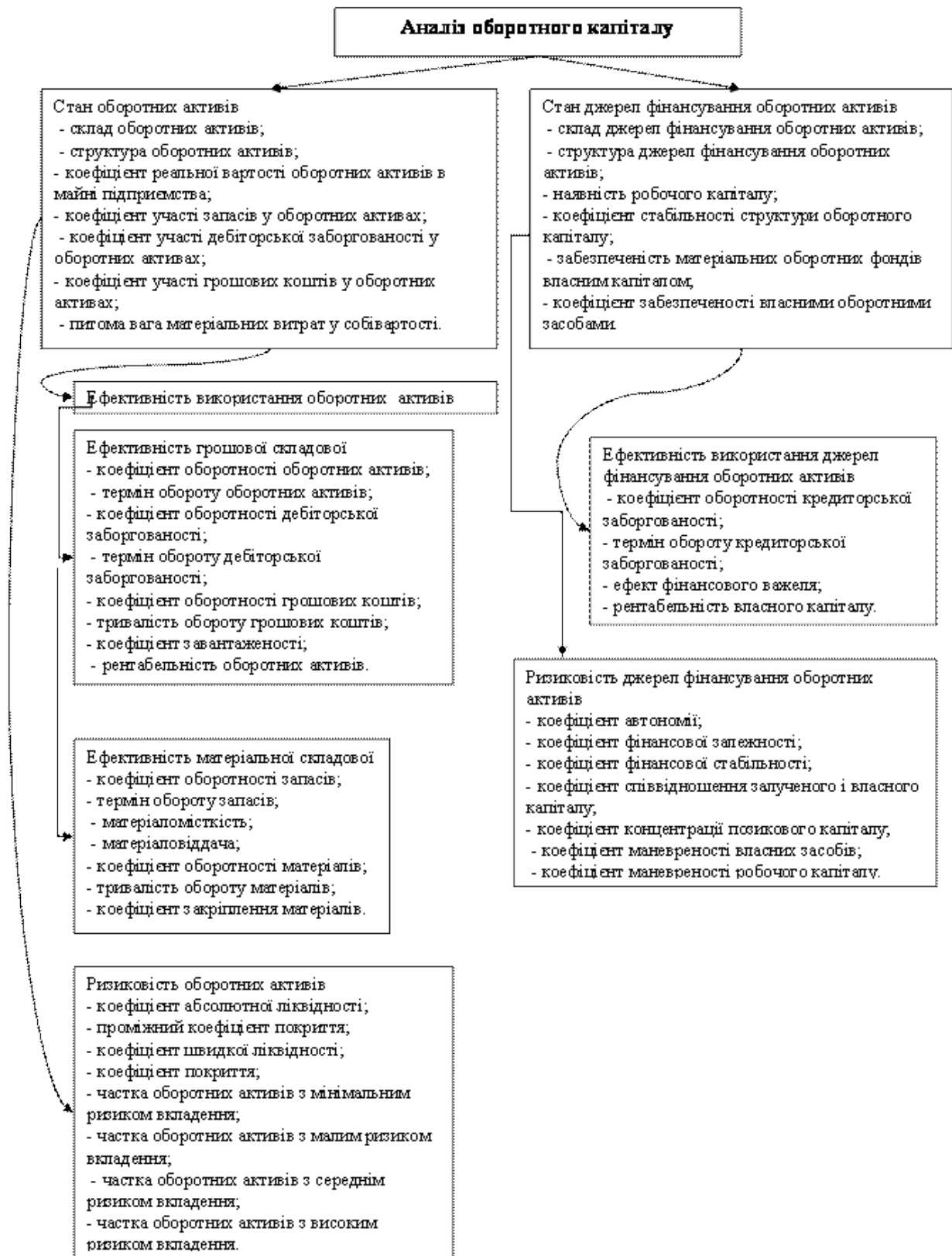
Аналіз операцій на рахунках у банку дозволяє отримати повну картину фінансового стану підприємства, виявити можливі проблеми та запропонувати заходи для їх вирішення. Це необхідний інструмент для ефективного управління фінансами, який сприяє підвищенню фінансової стабільності та рентабельності бізнесу.

3.2. Методичні прийоми проведення аналізу операцій на рахунках у банку

Аналіз оборотних коштів містить ділянку аналізу їх складових - грошових коштів на автозаправних станціях (АЗС) може бути важливим для оцінки фінансової ефективності та ліквідності цього бізнесу. Ось деякі аспекти, які можна включити у такий аналіз:

1. Готівкові потоки: Аналіз готівкових потоків допомагає відстежувати вхідні та вихідні грошові потоки на АЗС. Це включає доходи від продажу пального та додаткових товарів, а також витрати на закупівлю пального, оплату праці, оренду, комунальні послуги та інші витрати.
2. Оборотність готівки показує, як швидко грошові кошти обертаються на АЗС. Це є важливим показником ефективності управління готівкою та ліквідності.
3. Аналіз запасів пального на АЗС та їх оборотність допомагає визначити оптимальні рівні запасів, щоб уникнути зайвих витрат на зберігання та забезпечити належний рівень обслуговування клієнтів.
4. Важливо відстежувати заборгованість перед постачальниками та відстрочені платежі від клієнтів. Надмірна заборгованість може вплинути на ліквідність бізнесу.
5. Аналіз грошових потоків та ліквідності допомагає виявити можливі фінансові ризики, такі як недостатність готівки для покриття поточних зобов'язань або нестача коштів для інвестування в розвиток бізнесу.
6. Аналіз оборотних коштів допомагає у плануванні фінансових потреб та прогнозуванні майбутніх грошових потоків для ефективного управління фінансами на АЗС.

Проведення аналізу здійснюється за відповідним алгоритмом (рис.3.3.)

Рис.3.3. Алгоритм аналізу оборотних коштів [47]

Як видно із рис 3.3., для проведення аналізу використовують ряд коефіцієнтів, методика розрахунку яких подана у Додатку М.

Загалом, аналіз оборотних коштів на АЗС допомагає визначити ефективність управління грошовими ресурсами, ліквідність та фінансову стабільність цього бізнесу.

Для проведення аналізу оборотних коштів на автозаправних станціях можуть використовуватися різноманітні методичні прийоми, зокрема:

- використання фінансових відомостей та звітів, таких як звіт про грошові потоки та баланс, дозволяє отримати загальне уявлення про фінансове становище АЗС і відстежити зміни в оборотних коштах.
- детальний аналіз вхідних та вихідних грошових потоків дозволяє визначити джерела та напрямки грошових коштів на АЗС;
- показники ліквідності: поточне співвідношення та швидке співвідношення, допомагає оцінити, наскільки ефективно АЗС може виплачувати свої поточні зобов'язання з наявних оборотних коштів;
- аналіз оборотності активів допомагає визначити, як швидко АЗС може перетворити свої активи, включаючи грошові кошти, на гроші;
- порівняльний аналіз оборотних коштів з іншими АЗС у тому ж сегменті ринку або з попередніми періодами може надати важливу інформацію щодо ефективності управління грошовими ресурсами;
- оцінка ефективності управління запасами пального допомагає визначити, чи належним чином використовуються оборотні кошти на закупівлю та зберігання запасів, здійснити планування і прогнозування грошових потоків.

Використання цих методичних прийомів дозволить здійснити глибокий та комплексний аналіз оборотних коштів на автозаправних станціях і виявити можливі шляхи для оптимізації управління фінансами.

3.3. Результати аналізу операцій на рахунках у банку

Аналіз операцій на рахунках у банку розпочнемо із з'ясування їх наявності, складу, структури і динаміки за даними форм звітності ТОВ.

Дані для проведення аналізу занесемо у таблицю 3.1.

Таблиця 3.1.

Аналіз наявності грошових коштів ТОВ

Показник	роки			Відхилення 2023-22 рр.
	2021	2022	2023	
1. Гроші та їх еквіваленти	5589,9	11395,8	24443,5	13047,7
2. Дебіторська заборгованість	21346,3	18703,9	5242,2	-13461,7
- дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги;	10244,7	9317,7	2600,6	-6717,1
- дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом;	8914,9	667,3	-	-667,3
- інша поточна дебіторська заборгованість	2186,7	8718,9	2641,6	-8719,5
3. Кредиторська заборгованість (поточні зобов'язання), в т.ч. за:	100403,7	79228,4	51059,7	-28168,7
- товари, роботи і послуги	83167,5	58192,5	38668,5	-19524
- розрахунками з бюджетом	539,7	3358,2	4253,9	895,7
- розрахунками зі страхування	377,2	391,6	464,4	72,8
- розрахунками з оплати праці	1425,9	1493,9	1755,9	262
- інші поточні зобов'язання	14893,4	15792,2	5917,0	-9875,2
4. Всього оборотних коштів	65040,6	81969,5	89051,7	7082,2
4. Питома вага грошових коштів у складі оборотних активів ТОВ	8,6	13,9	27,4	13,5

На основі представленої таблиці можна зробити наступні висновки про фінансовий стан компанії за 2021-2023 роки:

Грошові кошти та їх еквіваленти значно зросли за період з 2021 по 2023 рік. Збільшення на 13 047,7 тис. грн. у 2023 році порівняно з 2022 роком свідчить про покращення ліквідності компанії.

Дебіторська заборгованість суттєво зменшилася у 2023 році порівняно з 2022 роком. Відхилення на -13 461,7 тис. грн. може свідчити про ефективніше управління дебіторами або зміну в політиці продажу. При цьому заборгованість за розрахунками з бюджетом та інша поточна дебіторська заборгованість зникли повністю.

Кредиторська заборгованість зменшилася на 28 168,7 тис. грн. у 2023 році порівняно з 2022 роком, що вказує на зниження боргового навантаження компанії. Найбільше скоротилася заборгованість за товари, роботи і послуги, що свідчить про погашення боргів перед постачальниками.

Загальна сума оборотних коштів зросла на 7 082,2 тис. грн. у 2023 році порівняно з 2022 роком, що вказує на збільшення ресурсів, доступних для поточних операцій.

Питома вага грошових коштів у складі оборотних активів значно зросла з 8,6% у 2021 році до 27,4% у 2023 році, що підкреслює збільшення частки ліквідних активів у загальній структурі оборотних коштів компанії.

Загалом, фінансовий стан компанії покращився у 2023 році порівняно з попередніми роками, що видно з підвищення ліквідності та зниження боргового навантаження. Це мало вплив на показники ліквідності та платоспроможності ТОВ.

Аналіз ліквідності і платоспроможності ТОВ здійснено із використанням коефіцієнтного аналізу за попередньо розрахованими показниками, згрупованими у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2.

Дані для розрахунку показників ліквідності та платоспроможності ТОВ

Показники	Роки		
	2021	2022	2022
Грошові кошти та їх еквіваленти	5589,9	11395,8	24443,5
Поточні фінансові інвестиції	-	-	-
Поточні зобов'язання (кредиторська заборгованість)	100403,7	79228,4	51059,7
Оборотні активи (всього)	65040,6	81969,5	89051,7
Довгострокові зобов'язання	691,0	2356,8	3594,5
Дебіторська заборгованість	21346,3	18703,9	5242,2
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,56	0,144	0,479
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,648	1,035	1,744
Коефіцієнт критичної ліквідності	0,269	0,380	0,581
Коефіцієнт покриття заборгованості (загальний)	0,641	1,003	1,605

Дані таблиці свідчать про те, що коефіцієнт абсолютної ліквідності зріс з 2021 до 2023 року, але тільки в 2023 році він досяг нормативного діапазону, що свідчить про покращення здатності підприємства швидко покрити свої поточні зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів.

Коефіцієнт поточної ліквідності збільшився протягом періоду, досягнувши і навіть перевищивши нормативне значення у 2023 році, що вказує на значне покращення у здатності підприємства покривати свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів.

Коефіцієнт критичної ліквідності постійно зростає, але все ще залишається нижчим від нормативних значень, що вказує на недостатню

ліквідність підприємства з точки зору покриття зобов'язань швидко реалізованими активами (грошовими коштами і дебіторською заборгованістю).

Коефіцієнт покриття заборгованості значно зріс, досягши нормативних значень у 2023 році, що вказує на значне покращення платоспроможності підприємства та здатності покривати загальні зобов'язання як за рахунок оборотних, так і за рахунок довгострокових активів.

Узагальними результати аналізу у таблицю 3.3. для порівняння із нормативними значеннями.

Таблиця 3.3.

Аналіз показників ліквідності згідно нормативних значень

Показники	2021	2022	2023	Відхилення 2022-2021 (%)	Відхилення 2023-2022 (%)	Нормати вне значення
Грошові кошти та їх еквіваленти	5589,90	11395,80	24443,50	103,80	114,40	-
Поточні зобов'язання (кредиторська заборгованість)	100403,70	79228,40	51059,70	-21,10	-35,50	-
Оборотні активи (всього)	65040,60	81969,50	89051,70	26,00	8,60	-
Довгострокові зобов'язання	691,00	2356,80	3594,50	241,10	52,50	-
Дебіторська заборгованість	21346,30	18703,90	5242,20	-12,40	-72,00	-
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,056	0,144	0,479	157,14	232,64	0,26-3,32
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,648	1,035	1,744	59,72	68,21	1,59-1,68
Коефіцієнт критичної ліквідності	0,269	0,380	0,581	41,26	52,89	1,41-1,52
Коефіцієнт покриття заборгованості (загальний)	0,641	1,003	1,605	56,48	60,02	1,56-1,64

З аналізу видно, що ліквідність та платоспроможність підприємства значно покращились протягом аналізованого періоду. ТОВ досягло або перевищило нормативні значення за коефіцієнтами поточної ліквідності та загального покриття заборгованості у 2023 році, що свідчить про покращення фінансової стійкості. Однак, коефіцієнт критичної ліквідності залишався нижчим за нормативні значення протягом усіх років, що вказує на потребу покращення здатності швидко покривати короткострокові зобов'язання.

Аналіз ділової активності та фінансової стійкості розглянемо в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4.

Аналіз фінансової незалежності і стійкості ТОВ

Показники	Роки			відхилення	
	2021	2022	2023	2022-2021	2023-2022
Коефіцієнт фінансової автономії	-0,020	0,212	0,518	0,232	0,306
Коефіцієнт мобільності	0,770	0,791	0,786	0,021	-0.005
Коефіцієнт маневреності	21,30	0,125	0,647	-21.175	0.522
Коефіцієнт фінансової стійкості	-0,011	0,235	0,548	0,246	0,313

За даними таблиці можна зробити висновок, що з 2021 по 2023 рік спостерігається значне зростання коефіцієнта фінансової автономії, що свідчить про підвищення частки власного капіталу у фінансуванні активів.

Коефіцієнт мобільності показує високу частку оборотних активів у загальних активах протягом усіх років, що є позитивним фактором для покриття короткострокових зобов'язань.

Коефіцієнт маневреності є дуже високий у 2021 році через від'ємний власний капітал, але нормалізувався в 2022 та значно покращився у 2023 році,

що свідчить про покращення здатності підприємства маневрувати власними коштами.

Коефіцієнт фінансової стійкості значно покращився з 2021 по 2023 рік, що вказує на підвищення стійкості фінансового стану підприємства завдяки збільшенню власного капіталу та довгострокових зобов'язань.

Найпоширенішими показниками, що дають характеристику ефективності використання грошових коштів є показники оборотності. Узагальнено розрахунки у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5.

Аналіз показників оборотності ТОВ

Показники	2021	2022	2023	відхилення	
				2022-2021	2023-2022
Коефіцієнт оборотності активів	1,184	0,965	0,883	-0,219	-0,082
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	4,685	4,995	8,352	-0,31	3,357
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,996	1,114	1,535	0,118	0,421
Коефіцієнт оборотності запасів	1,538	1,220	1,123	0,682	-0,097

Дані таблиці дозволяють зробити висновки про те, що у аналізованому періоді, а саме у 2021 році коефіцієнт оборотності активів ТОВ склав 1,184, що

означає, що компанія здатна генерувати виручку у відносно високому темпі відносно розміру її активів.

Проте у наступні роки цей показник зменшується, що може свідчити про погіршення ефективності використання активів.

Значення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості показує, як швидко компанія здатна перетворити свою дебіторську заборгованість у готівку. У 2021 році цей показник склав 4,685, що може вказувати на досить ефективну роботу компанії з врегулювання заборгованості.

У 2023 році показник стрімко зріс до 8,352, що може свідчити про те, що компанія успішно зменшила терміни погашення заборгованості.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості вказує на те, як швидко компанія здатна виплатити свої кредиторські зобов'язання. Усі значення коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості більше за одиницю, що може вказувати на те, що компанія використовує ресурси фінансування, надані кредиторами, ефективно.

Усі значення коефіцієнта оборотності запасів менше одиниці, що може свідчити про те, що компанія має невеликий запас товарів, що може вказувати на ефективне управління запасами та уникнення зв'язування великої кількості капіталу.

Загалом, аналіз показників оборотності свідчить про те, що компанія може покращити ефективність використання активів та погіршення показників оборотності активів, але водночас демонструє ефективне управління дебіторською заборгованістю та кредиторською заборгованістю.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Мета дипломної роботи досягнута і виконані усі завдання, перелічені у вступі. Можна зробити короткі висновки щодо діяльності ТОВ, організації обліку грошових коштів і визначити основні пропозиції за результатами досліджень.

У першому розділі нами досліджено теоретичні аспекти суті операцій на рахунках у банку та нормативне регулювання їх обліку. Було особливою увагу зосереджено на змінах у законодавстві під час дії воєнного стану.

Другий розділ було присвячено економічній характеристиці Компанії (ТОВ) а також прикладним аспектам ведення обліку коштів на рахунках у банку та автоматизації облікових робіт

У третьому розділі нами проведені дослідження щодо методики аналізу грошових коштів ТОВ і за результатами зроблено відповідні висновки та пропозиції.

У аналізованому періоді Компанія показала значне збільшення чистого доходу у 2022 році на 255.84% та продовжила зростання у 2023 році на 46.41%. Це свідчить про успішне розширення діяльності та збільшення обсягів продажів. Витрати на виробництво та реалізацію продукції також значно зросли. У 2022 році собівартість збільшилася на 234.96%, а у 2023 році на 50.10%. Це вказує на зростання витрат, що може негативно впливати на прибутковість.

У 2022 році ТОВ перейшло від збитків до прибутків, що є позитивним сигналом. Проте у 2023 році темп зростання прибутку до оподаткування значно знизився до 2.8%, що вказує на необхідність покращення фінансового управління. Тобто, Компанія змогла отримати значний чистий прибуток у 2022 році, але у 2023 році він дещо зменшився на 5.14%. Це вказує на можливі фінансові труднощі або збільшення податкових витрат.

Такі зміни мали вплив на показники рентабельності. Так, у 2022 році ТОВ досягло позитивних показників рентабельності продажів (4.37%) та діяльності (4.92%), що свідчить про покращення ефективності роботи. Проте у 2023 році ці показники знизилися, що вказує на необхідність оптимізації витрат та покращення управління.

З вищесказаного видно, що ТОВ продемонструвало значний ріст у 2022 році за всіма ключовими показниками, але зіткнулася з певними викликами у 2023 році, що відобразилось у зменшенні темпів зростання прибутковості та рентабельності. Для забезпечення сталого розвитку компанії необхідно зосередитись на оптимізації витрат, покращенні фінансового планування та управління, а також підвищенні ефективності виробничих процесів.

Облік грошових коштів у ТОВ чітко налагоджений і ведеться із застосування відповідних комп'ютерних програм та Клієнт-банкінгу. Автоматизація облікових процесів не лише підвищує продуктивність, але й забезпечує високу точність та оперативність обробки фінансових даних, що є ключовим фактором успіху у конкурентному середовищі.

Облік коштів ведеться на рахунку 31, 30, 33 та рахунках розрахунків 5-го і 6-го класів Робочого Плану рахунків, розробленого на підставі Типового.

Основним документом для відображення на рахунках обліку основних господарських операцій з коштами є виписка банку, розрахунковим документом – Платіжне доручення. ТОВ складає Звіт суб'єкта малого підприємництва згідно НПСБО 25, тому форми 4 не заповнює.

На підставі аналізу показників оборотності ТОВ можна зробити кілька висновків і запропонувати кілька заходів для покращення ефективності використання коштів компанією:

Аналіз показників оборотності запасів показав, що компанія може оптимізувати свої запаси товарів для підвищення їх оборотності. Для цього можна використати методи прогнозування попиту, підтримувати більш точні рівні запасів та впроваджувати системи Just-In-Time.

Слід звернути увагу на ефективне керування дебіторською заборгованістю, оскільки при збільшенні коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості компанія може зменшити час погашення заборгованості і покращити потік грошей. Для цього можна впровадити строгі політики кредитування, здійснювати контроль за строками погашення та прискорити процеси взаєморозрахунків з клієнтами.

Зниження коефіцієнта оборотності активів вказує на неефективне використання активів компанією. Для покращення цієї ситуації можна розглянути можливості зниження витрат на утримання активів, оптимізації процесів та збільшення виробничої продуктивності.

ТОВ здійснює продаж нафтопродуктів з умовою післяоплати, при цьому коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості перевищує одиницю. Можна, звичайно, покращити свій кредитний менеджмент, зменшивши період кредитування та оптимізуючи умови платежу з кредиторами.

Постійний моніторинг та аналіз фінансових показників допоможе Товариству оперативно виявляти проблемні ситуації та швидко реагувати на них, що сприятиме підвищенню ефективності використання коштів.

Забезпечення персоналу ТОВ достатніми знаннями з фінансів та управління ресурсами дозволить ефективніше використовувати фінансові ресурси.

Загалом, вдосконалення управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, оптимізація управління активами та посилення контролю за фінансовими показниками допоможе підприємству покращити ефективність використання своїх коштів і забезпечити стабільність та розвиток у майбутньому. Оскільки на рахунку в банку є залишок коштів, можна розглянути можливість відкрити депозитний рахунок без визначення строку. При цьому, слід керуватись нормативами, визначеними відповідними положеннями та класифікаціями відповідно до відомих стандартів і рекомендацій.

Отже, окрім пропозиції щодо подальшого використання наявних

комп'ютерних технологій з обліку, варто проводити заходи щодо покращення платіжної дисципліни, зменшення сум дебіторської та кредиторської заборгованостей і використання можливостей комп'ютерних програм для проведення аналітичних досліджень і узагальнення їх результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436–IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755–VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Цивільний кодекс України №435-IV від 16.01.2003р.: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Про внесення зміни до розділу XIII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону “Про виконавче провадження. Закон України
5. Про забезпечення здійснення розрахунків населення в умовах воєнного стану. Розпорядження КМУ “від 02.03.2022 р. № 198-р
6. Положення про порядок здійснення безготівкових розрахунків в Україні в національній валюті в особливий період: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0050-04#Text>
7. Національний банк України. Інструкція про порядок відкриття та ведення банківських рахунків в національній та іноземній валютах, зі змінами від 13.06.2022 р.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03#Text>
8. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті. Постанова Правління Національного банку України від 21 січня 2004 року N 22, зі змінами від 01.08.2022: : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text>
9. Про платіжні послуги. Закон України №2888 від 12.01.2023.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
10. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України, від 01.10.2018 №2258-VIII, зі змінами від 01.01.2023 р.– [Електронний ресурс] – [Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>];
11. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України, від 16. 07. 1999 № 996 – [Електронний ресурс] – [Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>];
12. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України від

08.10.1999р. №237: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. №20: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>

15. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій:

16. Інструкція Міністерства фінансів України. № 291 від 30.11.99р.: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99>

17. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000р. №356 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.uazakon.com/big/text574/pg1.htm>

18. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. №635 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=382876&cat_id=293536

19. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995р. №88 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

20. ВЕСТ ОЙЛ ТРЕЙДІНГ: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/43640880/

21. Методрекомедації № 1127 — Методичні рекомендації зі співставлення субрахунків бухгалтерського обліку та перенесення залишків, затверджені наказом Мінфіну від 21.12.2016 р. № 1127.

22. Ковальчук К.В. Фінансовий аналіз. - Львів: ЛБА, 2020.

23. Бланк І.А. Управління фінансами підприємства. - Київ: Ніка-Центр, 2019

24. Європейський центральний банк. "Electronic Money": http://www.lsej.org.ua/1_2024/25.pdf

25. Безготівкові розрахунки: <https://bank.gov.ua/ua/payments/nocash>

26. Банківські операції [текст]: навч. посіб./ Н.І.Демчук, О.В. Довгаль, Ю.П.Владика – Дніпро: Пороги, 2017. – с

27. Банківські рахунки: якими вони бувають: https://buhplatforma.com.ua/article/7228-oblk-groshovih-koshtv-na-rahunkah-v-banku#anc_1

28. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Неліхова, Ю.В. Подмешальська, Н.С. Чакалова; Запоріж. держ. інж. акад.-Запоріжжя: ЗДІА, 2018.-548 с.

28. Безготівкові розрахунки: суть, значення, класифікація та принципи організації:

https://pidru4niki.com/15310511/bankivska_sprava/bezgotivkovi_rozrahunki_sut_zn_achennya_klasifikatsiya_printsipi_organizatsiyi

29. Бухгалтерський облік в двох частинах [Електронний ресурс]: електронні ресурси ВНТУ / П.В. Чалюк, Л.Я. Швейкіна, Л.В. Чаплигіна. – Режим доступу до ресурсу: http://posibnyku.vntu.edu.ua/buh_ob/index.htm

30. Yu market: ТОВ ВЕСТ ОЙЛ ТРЕЙДІНГ: <https://catalog.youcontrol.market/rozdribna-torhivlia/lvivska-oblast/lviv>

31. Бухгалтерський облік під час війни: що буде зі звітністю та як оптимізувати податки: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/podatкова-praktika/buhgalterskiy-oblik-pid-chas-viyni-shcho-bude-zi-zvitnistyu-ta-yak-optimizuvati-podatki.html>

32. Галяутдінов Р.Р. Методи діагностики виробничо-господарської діяльності: <http://intkonf.org/galyautdinov-rr-doktor-ekonomichnih-nauk-chorna-lo-metodi-diagnostiki-virobnicho-gospodarskoyi-diyalnosti-pidpriemstva/>

33. Економічний аналіз : курс лекцій для здобувачів початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти ОПП «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної форми здобуття вищої освіти / уклад. О. М. Вишневська, Л. А. Козаченко, А. Г. Костирко. Миколаїв : МНАУ, 2022. 85 с

34. Запорожець Г.В. Організація і методика аналізу на підприємствах: <http://eprints.kname.edu.ua/49930/1/2017%20%D0%BF%D0%B5%D1%87.%20358%D0%9C.pdf>

35. Клим Н. М. Бухгалтерський облік: [навч. посіб.] / Н. М. Клим. – Львів: Ліга-Прес, 2021. – 480 с.

36. Навчальні матеріали онлайн: Аналіз фінансових результатів: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidru4niki.com/18540516/ekonomika/analiz_vitrat_oplatu_pratsi

37. Навчальний посібник «Аналіз господарської діяльності (практикум)». Автори: В.О. Іваненко, Л.С. Новіченко. – К., 2016. – 164 с.

38. Облік грошових коштів на рахунках у банках: <https://buhplatforma.com.ua/article/7228-oblk-groshovih-koshtv-na-rahunkah-v-banku>

39. Облік, контроль та аналіз розрахунків з покупцями: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія / Т.А. Дудник, Я.І. Глущенко, М.Е. Шухман.-Донецьк: Юго-Восток, 2011.-140 с.

40. Облік розрахункових операцій: <https://posibniki.com.ua/post-oblik-rozrahunkovih-operaci>

41. Облік розрахункових операцій: https://pidru4niki.com/12471013/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/oblik_rozrahunkovih_operatsiy

42. Обмеження готівкових розрахунків 2023: <https://buhplatforma.com.ua/article/7709-obmejennya-gotvkovih-rozrahunkv>

43. Онищенко О.В. Особливості договору купівлі-продажу у 2021 році: <https://buhplatforma.com.ua/article/7854-dogovr-kupvl-prodaju-zrazok-2020>

44. Облік касових і розрахункових операцій на підприємствах: .
<https://osvita.ua/vnz/reports/accountant/15860/>
45. Особливості аудиту розрахункових операцій: режим доступу
<https://posibniki.com.ua/post-osoblivosti-auditu-rozrahunkovih-operacii-na-pidpriemstvah-ukrayini>
46. Погрібна О.П. Удосконалення обліку розрахунків з постачальниками запасів на агропромислових підприємствах / О.П. Погрібна., В.В. Матвеева-Алексеева [Електронний ресурс].-Режим доступу:
http://www.znptdau_2013_1_3_27.pdf
47. Рубаха М.В., Цюпа М.М. Прикладні аспекти аналізу оборотного капіталу суб'єкта господарювання:
<http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5531>
48. Свидло К.В. Особливості обліку розрахункових операцій у бюджетних установах: <https://cdn.hneu.edu.ua/rozvitok19/thesis03-44.html>
49. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз. Навчально-методичний посібник для практичних занять і самостійної роботи (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання ступеня вищої освіти Бакалавр освітньо-професійної програми Облік і оподаткування спеціальності 071 Облік і оподаткування). Полтава: ПДАУ, 2021. 99 с
50. Швець Ю.О. Управління оборотними активами підприємств / Ю.О. Швець, А.В. Скворцова // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2015. – №13. – С. 127-130
51. Фарйон О. О. Дебіторська та кредиторська заборгованість: контроль та управління як запорука успішного розвитку [Текст] / О. О. Фарйон, М. Я. Яструбський // Науковий вісник НЛУ України. –2011. – Вип. 21.4. – С. 276- 282
52. Хринюк О. С. Сутність фінансового потенціалу підприємства / О. С. Хринюк, В. А. Бова. // Актуальні проблеми економіки та управління – 2017. – №11.– 1–9 с.
53. Шквір В.Д. Інформаційні системи та технології в обліку : навч. посіб. / В.Д. Шквір, .Г. Загородній, О.С. Височан. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2007. - 439 с.
54. Як заповнюється книга обліку розрахункових операцій:
<https://kyivobl.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/559344.html>

ДОДАТКИ

